

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÁRT KÖZLÖNYE.

Évi fizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr, egy óra 1 forint.

Megjelenik mindennap.
vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:

Vértesi Arnold.

Szerkesztőség, Széchenyi-utca, Medgyesi-ház. 1762. sz.

Kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.

Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel.
Egyes szám 4 kr.

Házzsabályok revíziója.

jan. 28.

(—s) A házzsabályok revízióját sürgetjük, követeljük. De nemcsak revízióját, hanem gyökeres teljes újjászervezését. Mert a sajnálatos tapasztalat azt igazolja, hogy a jelenlegi házzsabályokkal semmire sem mehetünk. Azoknak érvényessége mellett, a parlament működésének sikere egy-két ember az, aki tetszése szerint vissza akar élni a házzsabályokkal, hanem tekintélyes számú tagokból álló egész pártok, akkor oda jutunk, ahol most vagyunk, hogy a törvényhozás működése úgy szólván teljesen megbénul. Az egészséges munka teljesen fönnakad a túlhajtott szóbeszédnek beteges állapotában.

Ezt tovább tünni nem lehet és nem szabad, mert az ország egészséges fejlődésének rovására történik. Avagy nem egészségtelen állapot-e az, hogy alig-alig halad előre a folyó évi költségvetés, mikor pedig mindenki jól tudja, hogy ez a késés már magában véve is nagy baj, — de azonfelül kétszeresen nagy azért, mert nagy fontosságú reformok tárgyalását hátráltatja?

S nem egészségtelen állapot-e ez mikor azok után, a miket a kisebb tételek és a miniszterelnökség költségveté-

sénél Weckerle Sándor a kabinet általános politikai iránya s különösen a nemzeti közjogi kívánalmak tekintetében mondott s a miket a belügyi tárca budgetjénél Hieronymi Károly úgy a közigazgatásnak mai keretében a legközelebbi teendőikül kijelölt, valamint az államoelitás reformjának sorrendi életbeléptetésére nézve jelzett, azok után tulajdonképen minden szó felesleges, mert ezek a nyilatkozatok teljes megnyugtatót nyújtanak az iránt, hogy a Weckerle-kabinet politikai programjában a nemzeti eszme és az ország közigazgatási újjászervezése komoly czélokul vannak kitűzve.

És az ellenzék még sem hajlandó ezt tárgyilagosan elismerni az által, hogy a budgetnek mielőbbi törvényerőre emelkedését siettetné, előmozdítaná, hanem beszél egyre-másra, össze-vissza mindenfélét, hogy a kormányt megcsiklandozza és saját szónokati viselkedését kielégítse. Mert semmi más czélja nincs, mint a kormánynak minél több kellemetlen órárt okozni. Ha nem ez lebegne előtte egyetlen czélként, no és ha nem volna olyan megátalkodott szokás nála az u. n. hazabeszélés, akkor egy-egy szónok szólna fel minden partból, nem pedig minden egyes részletkérdésnél egész sereg

ember, kik ezerszer hallott és minden józsa ember által tudott dolgokat újra meg újra elismételnek.

És ha már ebből is kifogytak és van rá alkalom, akkor még szélesebb és szabálytalanabb mederbe terelik a dolgokat s heccet rendeznek, mint most tették a bodajki mandátum ügyében provokált sok szóbeszédrel, határozati javaslattal és szavazással.

Amiben különböz a legcsekélyebb igazságuk sem volt, mert az igazgató bizottságnak birói természetű határozatába senki, tehát a ház plenuma sincs jogosítva bele szólni és pedig annál kevésbbé akkor, ha a határozat korrekt, mint volt ezuttal a VI-ik igazoló bizottságé, azon a sarkalatos jogi elven alapulván, hogy a felek tényei megtartván, érvényességüket ez okból az utólag viszszavont három aláírás folytán a kérvényt nem lehetett a szükséges 10 aláírás hiányával levőnek minősíteni.

Mindezek a sajnós jellenségek — miként látjuk — a mai házzsabályok keretében lehetségesek s azért nézetünk szerint a kormánynak és a szabadelvű többségnek nem tehet sürgősebb föladata, mint a budget letárgyalása után a házzsabályok revíziója által e parlament sikeres tevékenységét lehetővé tenni.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A mult év csillagászati eseményei.

(N.) Midőn 40 évvel ezelőtt a photographia terjedni kezdett jórészt játékszernek tartottuk azt, s később is csak annyiban nyert jelentőséget, hogy támaszkodva az emberi hiúságra, számos s közöttük sok kétes existenciájú egyénnek kenyeret adott. De most nyomról nyomra hódít a tudomány mezején. Nép — és földrajz, régészet, természettan, hatalmas segédeszközt nyernek benne. A csillagászat is használja már évek óta, de mégis a mult évnek legnevezetesebb eseményeit a csillagászat terén a fényképezésnek új alkalmazása képezi, már csak azért is, mert rövid idő alatt bámulatos eredményt létesített.

A napfogyatkozások alkalmával a nap kisugárzásainak pontos látképét eddig is e módon vették fel, s bár egy ily felvétel alkalmával, mely az 1882. május 17-iki teljes fogyatkozáskor Sohagban (Egyiptom) lett telvéve, a fényképen egy ép a napközben levő üstökös képe tisztán volt kivehető, mégis mert ez üstökös később nem volt feltalálható, e felfedezés nyomatakkal nem bírt. De különben is a nagy távcsövek által való fényképezés a látmező cse-

kélyége folytán nem biztatott sok eredménnyel s így nem is nyert alkalmazást.

1891 év végén fedezte fel Dr. Wolf M. Heidelbergben, hogy az eget is csak közönséges, rövid gyutávu készülékekkel kell photographálni, s felfedezése rohamosan hódította a tért, úgy hogy az égen való vadászat, — akár történjék az üstökösök, akár asteriádok után, ma már kizárólag fényképezés által történik.

Egy álványra, melyet az óramű pontosan annyit hajt nyugotra, a mennyit földünk keletnek fordul, több gépet helyez a csillagász az éj sötétében a csillagos ég felé fordítva 8—10 órai kitétel után a képet előhívja. Ily eljárás mellett minden álló csillag, mely helyét nem változtatta egy pontoskának látszik a képen, de azon csillagok, melyek helyüket változtatták mint homályos vonalak tűnnek elő. A photographia tehát nem csak helyét mutatja meg a bolygónak, hanem a kitétel ideje alatt való mozgásainak nagyságát is leírja, és a csillagász, ha új a mozgó csillag, másnap a távcsövön azt könnyen megtalálja, és a képen fixirozott utból pályáját is számítás alá veheti.

Messze vezetne az eljárás további részletezése, az olvasó ezekből is sejtetheti a dolog lényegét, de fogalmat adhat ez a közvetlen keresési eljárás felette nehézkes voltáról is, mert ez esetben természetesen minden egyes csillagocska órákig kell megfigyeltetni, a mi milliárd

és milliárd csillag közt lélek és szem élő — munka lehet.

A keresési eljárás ezen egyszerűsítése egy év alatt is szép eredményt mutatott. A fönt említett Dr. Wolf Heidelbergben, és Charlois Nizzában márczius végétől october közepéig 17 új bolygót fedeztek fel, míg ugyanaz idő alatt Pallissa a szerencsés felfedező a régi módon csak 2-től Charlois pedig szinte a régi módszerrel egyet fedezett fel.

Az üstökösök után való vadászat persze nehezebben megy, mert ezeknek nincs oly határozott körösztözési pontjuk, mint az asteriádoknak, de van egy más kiváló fontosságú körülmény, mely ezen módszert a régi föltt nagyon is kiemeli, s ez az, hogy fényképezés útján igen hosszú időig, legnagyobb pontosággal képes a csillagász az üstökös pályáját követni s mindenkor helyzetét megállapítani.

Az első felfedezés e téren a Swift-féle (1892 I) jelelt üstökös melyet nevezett Rochesterben Mart 6-án látott meg, melyet később jó szemű ember öveg nélkül is látott mint — 4-edrangú csillagot, — akkora üstökös-kével, mint a nap átmérője. Később ez üstökös helyzetét fényképileg számtalanszor vették fel october végéig, úgy hogy pályája a lehető határozottsággal van megállapítva. Es ime: míg az első, távcsövön tett megfigyelések után pályája hajtáléknak látszott, a későbbi pontosabb

Belföld.

A középiskolai tanárok javadalmazásának és rangosztályba sorozásának kérdéssel beható tanácskozás tárgyát képezték a képviselőház pénzügyi bizottságának tegnapi ülésén. — Mintudva van, részben eleget is tett a bizottság az érdekeltek köréből kifejezésre jutott kívánalmaknak. Hogy a javadalmazás emelésében tovább nem ment, annak egy okát a felekezeti középiskolákra való tekintet képezte. Ezen iskolák tanárai ugyanis aránytalanul csekélyebb fizetésben részesülnek s az aránytalanságnak további fokozása ahhoz az eredményhez vezethetett volna, hogy a közoktatásügy nagy kárára még nehezebb lett volna a felekezeti középiskoláknak alkalmas tanárokkal való ellátása. A rangosztályba osztás megtartásánál pedig egyenesen az illető tanárok érdekeit tartotta szem előtt a bizottság. Csakis a rangosztály nyújt tudnivaló módot arra, hogy a tisztviselői pragmatika a tanároknak is kiterjesztessék. — Hogy ez mily előnyére válik a tanári állásnak s maguknak a tanároknak, valóban fölesleges bővebben fejtegetnünk.

A zsidók kultusz-adója. A vallás és közoktatásügyi miniszter egy praktikus eset alkalmából kimondotta, hogy „minden izraelita család ama hitközség terheihez köteles járulni, melynek területén lakik“.

Külföld.

— Oroszország fegyverkezik. Pétervárról azt jelentik, hogy az orosz hadügyminiszteriumban megint rendkívüli tevékenység észlelhető. A nagy hideg daczára szakadatlanul folyik a nyugati kormányzóságban a csapatok összpontosítása. Hir szerint az orosz hadügyminiszterium információit nyert róla, hogy az orosz csapatok összpontosítása nemcsak a magyar-osztrák-magyar hadtestnek Stanislaus mellett leendő felállítását fogná maga után vonni.

Az egyiptomi helyzet. Konstantinápolyból érkezett hírek szerint, ott két minisztertanácsban határozták el, hogy a londoni török konzul, Rustem pasa útján megkérdeztetik Eseherryt, hogy mondja meg, hogy mi ezélebb szaporították Egyiptomban az angol csapatokat és vajjon ez a tény a szultán felhatalmával és a khedive önállóságával összeegyeztethető-e? A

miniszteri konferencián azt is elhatározták, hogy Mukhtar pasának újabb instrukciókat küldenek. A szultán legutóbb az orosz követet, Nelidovot kihallgatáson fogadta és vele hosszabb ideig társalgott Egyiptom felől. Nelidov megerősítette a szultánt abban a felfogásában, hogy az angol csapatoknak Egyiptomban való hosszabb tartózkodása nem egyezhető össze az ő szuverénitásával. Azt hiszik, hogy a szultán most az okkupáció kérdését fogja felvetni és Angolországtól határozott nyilatkozatot fog arra nézve követelni, hogy Egyiptomot mikor szándékozik odahagyni. Orosz részről remélik, hogy a szultán az Egyiptomban történt legutóbbi eseményektől és a hármus szövetség taunisztotta passzivitástól indítva, Oroszország és Franciaország felé jog közeledni.

A cárevis Berlinben.

Budapest, 1893. jan. 27.

Az a fiatal ember, a ki pár nappal ezelőtt a német birodalmi fővárosba érkezett s a kit maga a császár fogadott tejedelmi fényvel, ritka vendég Európa Nyugatán, majd azt mondtuk: „Európában!“ Atyja, a minden oroszok czárja, évek előtt utazni küldte őt, hogy tanulja a világot ismerni. Es az ellenszenyie, melylyel III. Sándor az európai polgárisultság ellen viseltetik, jellemző az a körülmény, hogy trónjának örökösét nem a korszerű műveltség központjaihoz, nem az európai felvilágosodottság ápolóhelyeihez küldte, hanem a messze Keletre, Kína, Korea, India és Japánba. Japánból aztán egész életére tartó emléket hozott magával a trónörökös egy sebet, melyet egy fanatikus ójapán ejtett rajta, mert betolakodást sejtett benne, a ki a nyugati felvilágosodottságot akarja Japánba csempéni.

Igy boszulta meg magát az ironikus sors a cáruak a civilizációtól való irtózásán.

Most a német birodalom fővárosát látogatja meg az ifjú cárevis, a ki valóban magasem tudja, mint jutott a felvilágosodottság eszméiért a vértanusághoz. Ott kitüntetéssel és barátsággal fogadtatott.

Mi az, a mi őt a Spree partjaihoz vezette? A rokonszeny Németország iránt?

A czári birodalom tiz esztendő óta ez érzelemnek mindig az ellenkezőjét ápolta és taunisztotta.

Avagy tán a főrekvés, Oroszországot mégis közelebb hozni a hármus szövetséghez.

Ez mindenesetre, határozott és meglepő fordulat lenne a czári birodalom nemzetközi politikájában. Valószínűtlen éppen mindamellett nem lenne ez órában ez a hirtelen fordulat. Ami Oroszországot nyílt elkanyarodásra ha nem is bírta, de mindenesetre bátorította, Németországtól és Ausztria-Magyarországtól, az a ki látás volt egy tartós, és belső átalakulásra képes francia-orosz barátságra.

Evek során át operált a czári birodalom e fenyegetéssel s mintegy Damocles kardképpen tartotta azt nyugoti szomszédainak feje fölött. Ezek azonban lassanként hozzá szoktak e gondolathoz, a mely így aztán elvesztette minden ijesztő hatását; sőt Ausztria-Magyarország és Németország kezdtek berendezkedni egy francia-orosz szövetség lehetőségére s e szövetség elé nemcsak hűvös, hanem közömbös szemmel tekinteni.

Ez a tántoríthat au nyugalom még akkor sem tűnt el, mikor a czár Kronstadtban állva hallgatta meg a marseillest s egész Francia és Oroszország hónapokon át a viharos testvérisülési örömjajnak engedte át magát.

A központi hatalmak ugyanis teljes tudával bírtak erkölcsi és anyagi tuhatalmuknak s e tudatukon meghiusult minden megfélemlítési kísérlet.

A franciaországi legújabb események ugy látszik — kijózanítólag hatottak a Néva mellett, ha csak némileg is Oroszországban kezdnek kételkedni a köztársaság megbízhatóságában, mert lehetetlen elzárkózni a belátás elől, hogy egy benső valójában annyira zilált állam, mint Franciaország sem most, sem a közel jövőben nem gondolhat külföldi vállalkozásokra.

Ezentul az orosz francia-baráti viszony egy időre képzelődés, melyben okos ember többé nem élhet. És a czár érezni látszik, hogy e barátságtól el kell szakadnia, mert az reá és birodalmára nézve csak a gyöngítések és bajok forrása lehet.

Ezért küldi fiát Berlinbe. Ebben az utban a bocsánatkérés egy neme, a dölyfös orosz despota leplezett térdhajtása rejlik. Az európai békére a cárevis berlini útja csak üdvös mozzanat; a hármus szövetség, mely a háboru veszedelmét akarja elhárítani, csak megelégedhetik vele, ha a czári birodalom jó utra kanya-

fényképi fixirozások után felette elnyult kerületi pálya lett kiszámítva. — Es éppen ezen nagy excentricitás okozza, hogy ezen üstökös az ismert leghosszabb keringési idejű; mert ez 20,100 esztendő tisz, s míg napközben ezt 20 millió mértföldnyire közelíti meg, naptávolban attól 28,940 millió mértföldre távozik el, vagyis majd 50-szer oly távolra mint a hol a most ismert legkülső bolygó az Urania van.

Lehetetlen itt nem gondolni arra, hogy azon üstökösök, melyeket eddig hajtaléku pályájuknak számítottak ki, szinte kerületi pályával bírnak, s csak a megfigyelés pontatlansága hozta számításba a mechanikailag alig magyarázható hajtaléku pályát.

Ezen üstökösön kívül még négy képezi a mult év felfedezését. Ezek közül az elsőt, mely 1892 II. jelet kapott, Denning fedezte fel Bristolban márczius 8-án. Ez napközben május 11-én volt, de ekkor is majd két akkora távolságban volt a naptól, mint földünk, a mi a ritkaságok közé tartozik.

A 3-ik ez évi üstökös azonos a már ismert Wineke felével. Pályáját szigoru pontossággal Hartl őrnagy számította ki. Keringési ideje 582 év. A következőt Broks fedezte fel New Yorkban aug 28-án. Naptól való legkisebb távolsága a föld távolánál csak valamivel kevesebb.

A legnevezetesebb azonban a legkésőbb Bonard által a Sickosillagdán (San Jose Cal.) tisztán fényképi aton felfedezett üstökös. Emlékezzünk csak vissza olvasóink a még a mult században felfedezett Biela-féle üstökösre, mely egyszer csak ketté szakadt, és azóta egészen elmorzsolódott. S ime a legutóbb felfedezett Bo-

nard féle üstökös ily kettéválása többször is előfordul. Ugyanis még 1884-ben fedezett fel Wolf egy üstökösöt, mely nevét is viseli. Erről ki van számítva, hogy közvetlen felfedezése előtt a Jupiterrel nagyon is közel találkozott, úgy hogy pályájának jelen alakját ezen találkozás formálta ki. Es ezen pálya a legutóbb említett Bouard-féle üstökös pályájával majdnem teljesen azonos. Bővebb belátás végett közöljük e két üstökös legnevezetesebb pálya elemeit.

Wolf (1884 III)

A nagytengely iránya)	
a napközeli oldalon.)	19° 152
A felszálló csomó iránya	206° 233
Pályasík hajlása 25° 14.5.	
Legkisebb távolsága a naptól földtávolságban	1.5929.
adva	0.5571.
Pályakülpontisága	6.82 év
Keringési idő	

Banard 1892. IV.

A nagytengely iránya	18° 33.7.
Felszálló csomó iránya	207° 41.7.
Pályasík hajlása	30° 5.2.
Legkisebb naptávola	1.4101.
Kü pontisága	0.5796.
Keringési ideje	6.14 év.

Megjegyzem még, hogy a Wolf-féle 1891. szept. 3-án, ez utóbbi pedig 1892. decz. 9-én voltak legutóbb napközben, tehát arról szó sem lehet, hogy a két üstökös azonos lenne de egykor igenis egyet képeztek, most pedig egymásután nyargalnak majd ugyanazon pályán napkörüli utjukban.

zése. Majd 300 éve, hogy a távcső fel lön jelezve, s az első csillagvizsgáló, ki e csövet égnék fordított, felfedezte Jupiter négy holdját. mert oly fényesek ezek, hogy már találkozott több felette éles szemű ember, ki e holdak egyikét vagy másikat szabad szemmel is látta s azóta hány ezren vizsgálják a csillagzatot a legerősebb csövekben és mégis három száz évek kellett elfolyni, míg a fényképész feltalálta az Viket.

Szept. közepe táján a Lick-csillagdában (Sann-Jose-Eall.) Benard a Jupiterről fényképet készített; mellette, központjától 1 iperczenyi távolságra egy vonalkát fedezett fel, mely csak egy holdtól származhatott. E vonalka elég volt annak meghatározására, hogy e holdacska távola a Jupitertől 24200 mfd és ebből rögtön ki lett számítva, hogy keringési ideje 11 óra 53' 42". Izgatottan fordította Banard a világ legnagyobb távcsövét a következő éj azon részén, melyen e holdacska látszani kellett a Jupiter felé; — de nem látott semmit, bár a rögtön felvett pillanatnyi fényképen ott volt a kiszámított helyen a pontocska. Kénytelen volt a távcsőóriást úgy fordítani hogy a Jupiter ne legyen a látmezőben és így, nem zavarva ennek fénye által, meg is látta e picinyke csillagot melyet hasonló módon a világ összes csillagdában észleltek még a mult év folyamán.

E hold, mely csak 14700 mfdnyire van Jupiter felületétől elképzelhetetlen gyorsasággal nyargal körüle. Nem kevesebb, mint 9700 kilométert fut óránként. Hogy mily nagy lehet, arról legfelebb negatív bizonyítékaink vannak. Mert ha a másik holdak legkisebbjének $\frac{1}{10}$ ré-

rodik s abban hagyja a merész elállást a hármasszövetség politikai törekvése ellen.

Oroszországnak, hogy a történeteket elfeledtesse, mindenekelőtt desavouálnia kell az utóbbi években követett politikáját. A bizalmatlanság a csári birodalom ellen csak akkor mulik majd el, ha III. Sándor legalább részben visszavonta a birodalma nyugoti határán összehalmozott csapattömegeket. A plátói érzelmek kora elmúlt. Oroszországnak tetekhez kell nyulnia, ha vissza akarja állítani hitelét Nyugat-Európában.

A ref. egyház nagy építkezései.

— Gerster és Rösler tervei. —

Debreczen, jan. 28.

Mult évi december hó 30-dikán megjelent számunkban ösmertettük Tóth István építészterveit és tervleírását a debreczeni ev. ref. egyház által építendő bérháza, püspöki, lelkészi és tanári lakásokra.

Hogy ezen közérdekű, a város szépülése szempontjából is fontos ügy minden mozzanatát figyelemmel kísérhesse az érdeklődő közönség, már csak az összehasonlításra való tekintetből is; kivonatosan közöljük a Gerster és Rösler kombinációit, melyek e héten terjesztettek az építető bizottság elé.

Gerster és Rösler az Egyház-tér és a Hatvan-utca sarkára szintén kétemeletes bérházat terveznek □ alakban. A bérházon túl helyezik el a magas földszintes püspöki lakást, melynek az Emlékkertre néző homlokzata inkább muzeumot vagy képcsarnokot sejtet, mint lakóházat.

A 347—348. sz. egyháztéri telkeken építendő egyemeletes ház lelkészi, tanári lakást és két bérlakosztályt foglalna magában. Ezen az elhelyezésen alapul az egész tervezet, mely olyan nagy gondnal és részletességgel van rá rajzolva széles táblákra, hogy az akár pályázati munkának is beválnék. (Tervezők az egyháztéri homlokzat képet le is fényképeztették.)

A bérház utcákra néző földszintjén a bérjövedelem emelése céljából Gerster és Rösler is külön-külön raktárral bíró 14 bolt-helyiséget tervez, melyek az utcák felől 5.50 méter magasak. Az udvar felől pedig a boltok

A fényképészet által tett legszebb felfedezés azonban a Jupiter V-ik holdjának felfedezésére becsülnénk is átmérőjét, még ez is sok lenne, — mert 340 klm. átmérő mellett, midőn a nap és Jupiter közt elhalad, ez utóbbi testén egy százezer □ kilométernyi sötét kerek foltot okozna, a mit, hogy eddig senki észre nem vett volna, teljesen valószínűtlen.

De bár ekkorának vennők is e holdacska és szinaranyból állana is, még akkor sem lenne saját felületén akkora vonzereje, hogy a 15000 mértfd közelségben levő Jupiter vonzerejét legyőzhesse. Ily távolságba ugyanis a Jupiter vonzereje 1,946 méter, vagyis ily távolságtól a Jupiter felé eső kö, esésének első mpercében majd két métert esnek, míg a holdacska vonzereje saját felületén alig ténne 1/10 méter. Ott tehát igazán „nem esik messze az alma fájától“, mer egyáltalában nem is esik, nem engedi a Jupiter nagyobb vonzereje. De azért téves lenne azt hinni, hogy ott az alma helyett fő esik az égbe a Jupiter felé; ezt meg azon óriási gyorsaság akadályozza meg, melylyel e hold pályáján száguld, mely gyorsaság közös minden rajta levő tárgygal, tehát a fájától elvált almával is. Vagyis csakugyan nem esik ott az alma, hanem tovább száguld holdjával együtt a kimért pályán és habár e holdacska milliárd darabra törnék is, egy sem eshetne a Jupiterre, mert minden planeta oly sebességgel halad pályáján, mely éppen elegendő arra, hogy a központba le ne eshessék.

Ez Newton első törvénye.

főlé félemelet van betoldva, mely az 5.50 méter magas földszintnek két részre osztása által vált lehetővé.

E félemeleti helyiségek a boltok tartozékai lévén, miként az alattuk lévő helyiségek, vagy raktáru, vagy műhelyül és irodául használhatók.

Ezen félemelet alkalmazása által a bérjövedelem lényeges fokozása éretik el. Az udvari földszinten még öt, a félemeleten pedig 6 kisebb lakás van beosztva.

Ugy az első, mint a második emeleten az utcai lakásokat tulnyomólag 3—4 lakószobával, az udvariakat 1—2 szobával tervezték, mellék-helyiségeken kívül, — úgy azonban, hogy ezek másként is könnyű módon csoportosíthatók.

A pinczében raktárak, fa-szén kamarák nyerne elhelyesést.

A bérház beépített területe 1477.1 □ méter (1448.43)*.

A bérház építési költsége 163957 frt, (173811 frt) telek értéke 42800 frt (44541 frt) bekerülési költség összesen 206755 frt (218352 frt) mely az ócskaanyagok értékének levonásával 203930 frtra (215000) szállana le. A remélhető házbér jövedelem 160,000 frt (14500), per centekben kifejezve 7.8% (6.7).

A püspöki lakás egy □ alakú épület, melynek helyiségei üveg fedelű udvarra nyílnak. A pinczében bérbeadható raktárak és egy inas-lakás tervezetnek. A földszinten van a püspök kényelmes, tágas lakosztálya; hivatali iroda és a segédlelkész szobája.

A püspöki lak építési költségei, amennyire a számadások végösszegeiből következtetni lehet, mintegy 43000 frtra rugnának a telek értéke nélkül, ami aránylag nagy összeg, noha 2000 frttal kevesebb mint amennyibe a Tóth István harmadik leginkább ajánlható kombinációja szerint kerülne.

Az ezelőtt Tóth Sámuel és Kerekgyártó Sándor által lakott házak telkeire tervezett egy emeletes épületben Gerster és Rösler csupán egy lelkészi, egy tanári és két bérlakást kombinált, noha ők is ajánlják, hogy az udvar hátsó részén több jövedelmező bérlakás is építessék; még így is a mély telek végén két külön kert volna létesíthető. A lelkészi és tanári lakás egészen elkülönítve az emeletre hely ztetnék; a földszinten két bérlakást terveznek. Beépített terület 443.3 □ m. Építési költség 31024 frt; telek értéke 8000 frt, összes bekerülési költség 39024 frt ócska anyagok értékesítése után pedig 36800 frt. Ennek ellenében a bérjövedelemnek megfelelő összeg 2800 frt vagyis 7,6%.

Tervezők a befektendő tőke kamatozására nézve következő számítást teszik:

Az összes építkezések előállítási ára 238348 frt. (277257)

Ez a tőke

1. azon esetre, ha a püspöki, lelkészi és tanári lakások évi hasznóbérént 4800 frttal számítva, s az összes hasznóbér jövedelmet 21,800 frttal felvéve, — 9.2% kamatot hoz (de ebbe — úgy véljük az adó és a fenntartási költség is bele van foglalva)

2. ha a püspöki, lelkészi és tanári lakások évi bérének megfelelő összeget nem tekintjük, csupán a jövedelmező helyiségek évi bérént — 17000 forintot, a tőke kamatozása 7.1% -nak felel meg.

3. ha a befektelendő tőke 37 évi törlesztésre hitel művelet útján szereztetnék be, az évi 21800 frt jövedelemből a kölcsön törlesztésére szükséges összegén kívül még 3.2%, vagyis 7500 frt maradna évente az egyház rendelkezésére.

4. ha pedig az építési költséget 24 év alatt a 17000 frt hasznóbérből kívánna törleszteni az egyház, — ez esetben a püspöki, lelkészi, tanári lakások hasznóbérent nem fizetnek.

Hasonló eredményre vezetne a Tóth István számítása, mely szerint egy 280000 frtos törlesztéses kölcsön 5.2% törlesztési kamata; — igaz, hosszabb lejárat mellett — a kétemeletes 15280 tiszta bérjövedelem által teljesen fedezve van.

*) Zárjelbe tett számok a Tóth István terv leírásának adatait képezik.

Ezen két oldalról jövő tervezet alapján fogja rövid idő múlva presbiterium elé terjeszteti javaslatát az építető bizottság.

Szeretjük reményelni, hogy ez a javaslat a tervezett nagy építkezések elhatározására fogják késztetni az egyháztanácsot. Es rövid idő múlva állani fognak az új paloták a város központján, büszkeségére, hasznára az ekkleziának, dicsére a városnak.

Az o. m. bank debreczeni fiokja.

— Debreczen közgazdasága pénzürtékben kifejezve. —

Jan. 28.

Az osztrák-magyar monarchia legelső pénzürtézetének, az osztrák-magyar bank óriási üzleteit a bécsi és budapesti két főintézetten kívül a Lajthán tul harminczhárom, a Lajthán innen pedig huszonegy főintézetet közvetítette tavaly az ő 208 bankmellék-helyével együtt. — Ezen ötvennégy főintézet sorában az üzleti forgalom nagyságára nézve a legelső helyek egyikét foglalja el a debreczeni, mely a pénzürti mozgalom összegét tekintve, mindjárt a nagy tengeri kikötő Város Trieszt után, nyolczadiknak, a műveletek összegére nézve, Krakó után, kilencediknek, a giró forgalomra nézve is, Temesvár után, kilencediknek következik. Üzleti forgalmának nagy tömegével ugyszólván csak az osztrák tartományok néhány nagyipari kereskedelmi központja versenyezhet, a magyar korona országában pedig Budapest kivéve egysem, Temesvár, Szeged, Pozsony, Arad, Várad és Zágráb mögötte maradnak.

Igaz, hogy a különféle pénzürtétekből jelentékeny rész esik a debreczeni fiókhoz tartozó beregszászi, jászberényi, kisvárdai, mezőtúri, ménkási, nyiregyházi és szolnoki mellék-helyekre. — de az impozáns számok oroszán, része mégis csak Debreczen illeti, melynek nagy pénzürtézetei, kereskedői és „István“ gömalmá évente óriási összegek erejéig veszik igénybe a Kernhoffer József által kitünően vezetett fiókintézet szolgáltatát.

A bank 1892. évi zárszámadásai fényesen illusztrálják a debreczeni fiók intézet előkelő állását.

A pénzürti mozgalom 99,908000 frt volt, 25 millióval több, mint 1891 ben, husz millióval kevesebb mint Grácban, egy millióval kevesebb mint Triesztben, harmadfél millióval több mint Temesváron, negyvenhét millióval több mint Nagyváradon.

Ha az utolsó négy évben kivált n. váradi és szatmári fiókok területén még most is a debreczeni fiókhoz tartoznának, akkor ez utóbbi pénzürti mozgalma tavaly 196 millió lett volna.

Váltó warrant és értékpapír leszámítottatott 14584,700, kézi zálog kölcsön 476480, utalvány 691329, egyéb üzletek értéke 145720 a műveletek összege együtt 15898329 frt; a nyers jövedelem 129690 frt kezelési és egyéb költség 44166 frt, tiszta nyereség 85523 frt kétezerrel több mint előző évben a mikor három hónapig 5% volt a kamat ab, míg tavaly állandóan 4%.

Leszámítottatott 30412 drb. váltó 14 millió és 585 ezer frt, beszédett 28731 db. váltó 13 millió 964 ezer frt értékben. A leszámított váltók száma ötezer darabbal értéke kétmillió 700 ezer frttal, a beszédett váltók száma négyezer ötszáz frttal emelkedett. — Ezen tekintélyes váltóforgalom igen csekély kivétel helyi váltókra esik.

A váltó állomány legmagasabb volt decz. 31-én — 3,655019 frt, 1 galacsonyabb márcziusban, 2313749 frt.

Egy váltó érték átlag 480 frt; a lejáratú idő átlag 73 nap.

A kézi zálogra adott kölcsönök állása decz. 31-én 205690 frt. Bankutalvány kiállítottatott összesen 642 db. 691329 frt értékben.

A giró forgalom, mely aig pár éve honosítottatott meg Debreczenben, 1892-ben már 28866054 frt bevételt s ötvenezer frt híján ugyanannyi kiadást ért el. Csupán a készpénz-befizetések összege közel hat milliót, különféle elszámolása tiz és fél milliót, helyi átutalások

három milliót, más bankhelyekről való átutalások kilencz és fél milliót tettek bevételekben — Agiró forgalomnál 102 számla tulajdonos van. — A giró forgalom 1891-höz képest 33%-tel növekedett.

Az új czég.

— A legyőzött konkurrenzia. —

Avval kecsgettem magam, hogy ez a cikely kapós olvasmány lesz. A mai időben a konkurrenzia uralkodik s aki ennek a legyőzéséről beszél, azt bizonyosan meghallgatják.

Egy falusi emberről szól az ének. Uztele volt, amiből tisztelegesen megélt feleségével és gyermekeivel. A család nőtt, de az üzlet jövedelméből telt mindenre.

Amde konkurrenzia telepedett le, aki szintén üzletet nyitott. A portékája ennek is jó volt. Ő maga pedig csinos fiatal ember; mézes nyelvű, sima szavú, nőtelen.

Csoda-e hát, hogy még a menyecskek is hozzá jártak vásárolni.

A rangidősebb boltosnak sok fejlődést okozott az új konkurrenzia. Világosan látta, hogy nem bírja ki a konkurrenzit. A falunak elég egy bolt is.

Addig sugdosott, tanácskozott a feleségével, míg kisütöttek valamit...

Egy hét múlva a régi üzletben csinos ifjuleány szolgálta ki a vevőket. A közönség hamar megtudta, hogy a boltos sógornője a ki kisaszszony, aki viszont a fiatal embereket vonzotta az üzletbe.

A konkurrenzia a legmagasabb tetőpontra hágott. Az egy utcában levő üzletek minden képen egymást igyekeztek tullicizálni.

Ha a fiatal ember egy krajczárral olcsóbban adta az ecetet, a leány a makrapipa árát szállította le. Ha a „Vörös-ökök“ (ez volt az egyik üzlet neve) „hihetetlen olcsó árak“-at hirdetett az ajtófélen akkor a „másik vörös ökök“ azt írta egy türes hordó fenekére, hogy: a világ legolcsóbb árucarnoka!

A konkurrenzia sokszor állottak ki a bolt ajtóba s ilyenkor égő, haragos pillantásokat vetettek egymásra. Azonban elismerték, hogy:

- Csinos legény az a Móricz!
- T'ess teremés az a Fáni!
- Es mindketten gondolták:
- Milyen kár, hogy ellenségek vagyunk.

Az isten, meg a régi boltos aztán gondoskodtak arról is, hogy a dolog változzék. Hogy, hogy nem, úgy alakultak a viszonyok, hogy az új boltos megkérte kisaszszony kezét. A lakodalom napja ki ki van már tűzve.

Az új bolt megszűnik s a boldog vőlegény már készített is a városban az új ezimtblát:

Kohn Isráel és társa

vegyeskereskedése

Ime, a konkurrenzia le van győzve.

—CS.

Napi hírek.

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezező hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár a felelőnek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnapoként. d. e. 10-től 12-ig.

A m. kir. meteorológiai intézet időjelzése a debreczeni távirtda hivatalnál, január 27-én: derült, szele hűvös fagy.

Jégpálya a Margit fürdő telepén; használhatóságát kék-sárga zászló jelzi a piacz utcazi Dragota háznál

Séta hangverseny a Margit fürdőben, minden vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.

Jan. 28. Ev. ref. tanítótestület felolvasó ülése d. u. 4 órakor a konzistoriális háznál.

Jan. 28. Csizmadia ifjuság bálja a Koronában.

Jan. 28. Gazdászok bálja a Bikában.

Jan. 29. Jogász és tisztviselői kör közgyűlése d. e. saját helyiségében.

Jan. 29. Iparos kör bálja a Bikában

Febr. 1. Állami tisztviselők bálja a Bikában.

Febr. 2. A „Zion“ egyesület bálja a Koronában.

Febr. 4. Ág. ev. filléregylet thea-estélye a Bikában.

Febr. 4. Kőműves ifjuság bálja a Margit fürdőben

Febr. 5. Jégünnepély a Margit fürdőben.

Febr. 5. Kovács és kerékgyártó ifjak bálja a Koronában.

Febr. 11. Függetlenségi párt bálja a Koronában.

Febr. 11. E. m. k. e. bál a Bikában.

Febr. 12. E. m. k. e. fiókegyletének közgyűlése.

Febr. 13. Katonatisztek táncszestélye a Bikában.

— Wolafka Nándor meg — a Szózat.

Sokáig felejtethetetlen lesz az a frappans szép jelenet, mely a Bika ebédlő-termében folyt le dr. Wolafka Nándor v. püspök-prépost plebános beigtatása napján. Egy felkészült után az új prépost-plebános elkezdte a Szózatot, ezt a megzenésített hazafias imát énekelni s példáját követte az egész előkelő társaság. — Hasonló lelkes jelenet történt kevéssel azelőtt a nagyváradi püspök palotájában — a Szent László-ünnep napján. Mint a Nagyváradból olvassuk, ezt is a debreczeni katolikusok kedvelt papja közvetítette, aki akkor még miniszteri tanácsos volt. Ezt a történetet Nemezsics altábornagy nyugalomba vonulása alkalmából elevenítik fel a váradiak, akiket ugyancsak foglalkoztatja most ez a kérdés, miért lépett vissza az altábornagy, s érdekesen kommentálják az esetet. Egyes előkelő körökben határozottan rámutatnak arra az estre, melylyel Nemezsics magára vonta a felsőbb hadügyi kormányzat neheztelését. A nyáron megült Szent László-ünnep alkalmával ugyanis Schlauch Lőrincz püspök dísz-ebédjén Nemezsics második tószájában különösen kiemelte a közös hadseregben szolgáló magyar fiuk erényeit.

Ez a hazafias szellemű tószaj, az anélkül is lelkes hangulat lángolását csak fokozta. — Wolafka Nándor kanonok, (mondják, hogy gróf Csáky kértére) odament Nemezsics altábornaghoz és azt kérdezte tőle:

— Megengedi nagyméltóságod, hogy a katonai zenekar a Szózatot rázendítse?

Nemezsics igenlőleg válaszolt.

És az egész társaság, József főherczeg fiaival, állva énekelte a Szózatot. Ez az eset mindenütt nagy meglepetést keltett, csak „odat fenn“ nem. — Valószínűbb a másik verzió, mely szerint etikett-kérdés miatt feszültség voly Waldstaedten hadtestparancsnok és Nemezsics közt. Az etikett-kérdés női hozzátartozóik miatt támadt. Az első verziót sokkal inkább beszéljük. Nemezsics az egész polgárság meleg rokonszenvét viszi magával.

— Dalkör. A debreczeni kereskedő-ifjak önképző egyesületének dalköre tagjaival tudatjuk, hogy a lejárt tagsági jegyöket ez évre ujlag megnyitják és a már aláírtok jegyöket a gazdánál átvehetik. Ugy szintén a kik óhajtanak pártoló tagjai lenni a dalkörnek és arra igényt tartanak jelentkezhetnek Leidenfrost Armin elnök, Borsy Lajos pénztáros Erdélyi István gazda Szabó Lajos és fiai uraknál.

— Tíz éves találkozó. A debreczeni kereskedelmi akadémiára ez évben ünneplő tizedik évfordulóját annak, hogy akadémiai czímet visel. Brix Gyula fővárosi magánhivatalnok ez alkalomból felbivja az intézet volt növendékeit, hogy febr. elsején este 8 órakor jelenjenek meg a Bálvány-utcazi „Mocca-kávéház“ külön helyiségében, hogy az ünnepélyen való részvétel módozatait megbeszéljék.

— Baross-szobra. A Baross-szobor bizottság legközelebbi értekezletén Gelléri Mór titkár előadta hogy eddig begyűlt 30,800 forint a kamaráknál van 9000, illetve Szávay Gyula szerint 25,000 forint s kinn van még 4500 jv. Február végére az ivatek bekérjük, hogy márcziusban kiirhassák a pályázatot. A bizottság élénk éljenzéssel vette tudomásul Lukács Béa miniszter leiratát, a ki a szobor helyéül készséggel átengedte a keleti pályaudvar előtt elterülő teret.

— Szeged és a millenium. Szeged város törvényhatósági bizottsága már megállapította azt a keretet, melyben a honfoglalás ezredik évfordulóját ünnepelni fogja. A hivatalos Debreczen pedig még mindig nem látta szükségét annak, hogy e nagy téma felől gondolkozzék. Holott 1896 Debreczenre is csak akkor fog elkövetkezni, mikor Szegedre s köztudomás szerint Debreczen város is ugyanazon földterületen fekszik, el és virágzik a melynek meghódítását őseink a pusztaszerű vérszerződéssel fejezték be. Azért is nagyon elérkezett az ideje, hogy komoly tanácskozások tárgyává tétetnek Debreczen millenaris ünneplésének a formója, hogy megállapítsák az a munkaprogram, amelynek eredménye képezné azután ezer éves nemzeti létünk emlékét Debreczen által saját fejlesztésére dicőségére, a magyar faj erősítésére és a haza javára emelve Ismételve hangsúlyozzuk, a mit az országos nemzeti kiállításnak 1886-dik évről való kitűzése kor ajánlottunk, hogy minél előbb megkell alakítani a milleniumi ünnepeket az összes helyi tényezőknek működésébe vonásával. Visszatérve Szeged város tegnapielőtti határozatára, ez a következő pontozatokat tartalmazza:

A város a harmadik egyetemnek Szegeden minél előbb való felállítására memorandumban felkéri a kormányt és erre a jelentékenyebb áldozatoktól sem riad vissza. Megirattja — Szeged város monografiáját tizezer forintnyi tiszteletdíjért. Kétszázezer forintért kelturpalotát építtet, melyben a városi muzeum, Somogyi könyvtár és a Dugonics-társaság nyerne elhelyezést. Végül az egész várost behálózó állandó vízvezetékét kiépítteti.

Ehhez hasonló határozatot várunk mi, — vár az ország Debreczen városától.

— A debreczeni ügyvédi kamara részéről közhírré tétetik, hogy Gyúgyei József debreczeni ügyvéd a kamara névjegyzékéből önkéntes lemondás folytán ki öröklött s iratait Takács Ferenc debreczeni ügyvédnek adta át.

— Gyászjelentés. A legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk a felejtethetetlen jó nőnek, anyának, testvérnek sógornénak néhai polgár Jánki Istvánné, szül. Burai Zsuzsanna aszszonynak folyó hó 27-én éjjeli 1 órakor, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei folyó hó 29-én d. u. 2 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint, Köteles utca 2769. sz. háztól, az új templomban tartandó rövid ima után a Kossuth utcazi sarkertben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre, rokonainkat, barátainkat, ösmerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen 1893. Január 27-én. Bánatos férje: Jánki István. Gyermekei: Zsuzsanna férj. Török Sándorral és gyermekeivel, Julianna férjével Kiss Lajossal, István nejevel Végh Máriaival és gyermekeivel. Bánatos testvére: Burai György nejevel Csapó Erzsébettel. Sógornéja: Jánki Zsuzsanna, Bordán Istvánné. Aldás és béke lengjen az elhunyt porai felett! A temetést az „érczkoporsó gyár“ temetkezési intézet végzi.

— A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesületének dalköre február 18-án a „Bika“ szálloda dísztermében tartandó dalestélyre szerényen folynak a próbák. Az igen érdekesnek ígérkező műsorban magány ének is lesz, a „Sákingei“ trombitás című operából, melyet Vértési Kálmán ur fog énekelni.

— A megfagyott Romeo és Julia. A körmeneti pusztára is ráborította a tél vastag fehér szemfödélét. Emberi lábnyom nem taposta a szép fehér szemfödélét. Emberi lábnyom nem taposta a szép fehér hóréteget, olyan sima. —

egyenletes volt, mint a havasok érintetlen takarója. Két foszladozó téli gunyába burkolt alak mégis neki merészkedett a végtelen tehérségnek. Sürgős utjok lehetett. Dideregtek, a szél átjárta szellős ruháikat, de ők csak haladtak. Testöket egyre magasabb hóréteg takarta, térdig belesüppedtek a hótergerbe. — mint két mozgó hóbucka, de azért csüggedetlenül mennek a határtalan fehér világba. A kőbor vendörlegény és a megszóktetett parasztemenecske egymás szeméből merítenek erőt a céljatalan utra. De mégis a tél az erősebb. A hó magához csalta a fáradt vándorlókat, a szél fejük fölé kavarta a havat s lassankint egészen eltemedte őket. A két egymást ölelő holttestet először is — a varjak vették észre. Tömegesen károgták fölöttük a halotti nótákat, ujjongva holttesteik fölött, mikor — a fuvarosok is észrevették Romeoból és Juliából akkorra csak a ruhafoszalványokat tépdesték a kiéhezett varjuk.

— **Isteni tisztelet.** Holnap vasárnap d. e. az ev. ref. templomokban következnek prédikálnak: nagytemplomban K a s s a y Béla s. l. kistemplomban T ó t h István s. l. Kossuth utcai templomban D i c s ő f i József lelkész, ispotálytemplomban K. T ó t h Kálmán lelkész. — **A r. katb. templomban** reggel 7 órakor kismise, d. e. 9 órakor nagymise, tartja dr. W o l a f k a Nándor v. püspök-plebanos; mise után szent beszédet mond L é k y Kornél káplán. D. u. 1/3 órakor keresztény tanítás, tartja dr. W o l a f k a Nándor; 3 órakor litánia; utána ének próba.

— **Dr. Wolafka Nándor v. püspök** iskolai és egyházi ügyekben három napig a fővárosban időzött, honnan pénteken este érkezett vissza.

— **Az iparos-kör táncvigalma** holnap 29-én (vasárnap) a „Bika“ szálloda disztermében tartatik, az étkezés az emeleten a terem melletti helyiségekben szolgáltatik ki. Figyelmetztetjük a mulatni vágyókat ezen kedélyes — eddig mindig jól sikerült — estélyre.

— **Baj a vasuton.** Egy magánsürgönyből vett értesítés szerint a tegnap éjjeli budapesti személyvonattal P. Ladányon túl valahol baj történt. beleütközött egy tartalék mozdonyba, minek folytán a ma hajnali vonat nem érkezett be Debreczenbe és az innen reggel 8 óra 30 perczkor indult vonat Püspökladánynál vesztet el, míg a pályát fel nem szabadítják. Debreczen e szerint újból el van zárva a fővárostól. A vasutiahajrája vannak, hogy az akadályt mihamar elhárítsák. A sürgönyben nem volt említve, hogy valakinak baja esett volna. Az üzletvezetésnél részleteket nem tudnak a karambórról, miután az más üzletvezetés hatásköre alá tartozó vonalszakaszon történt.

— **Kinevezés.** Ujlaki Béla a Falk Tsai fia helybeli cég eddigi üzletvezetője a budapesti kereskedelmi museum egyik balkán felzígelt képviselőjévé kinevezetvén. működését egyelőre a belgrádi képviselőnél mint képviselő helyettes kezdte meg.

— **A debreczeni ev. ref. egyház tanács-termében** 1893 ik évi Január hó 29-ik napján d. e. 10 órakor közgyűlés tartatik. Tárty: i leányiskolai zenetanári állás szervezése reperatiókra vonatkozó szabályok tárgyalása s több fontos ügyek.

— **Névnep és évforduló.** Tegnap ülte meg Szilágyi Károly, helybeli tekintélyes ügyvéd névnapjának előestéjét, egyttal ügyvédségének huszonhetedik évfordulóját is. Az ünnepe a legkedélyesebb hangulatban folyt le s úgy a házigazda, mint nejeinek nyájas előzékenysége a legkedvesebb estét szerezte a vendégszorongnak. A fényes vacsora természetesen nem mult el felköszöntők nélkül. Széll Farkas kir. táblai tanácselnök, Balogh Ferencz, Elek Lajos és Géresi Kálmán tanárok, Vértesi Arnold, Náményi Ambrus kir. táblabíró és mások ittak áldomást.

— **A fillér-gyűlet tea-estélye.** A február 4-én tartandó tea-estélyre minden előkészülés, mely azt vonzó, kedélyes, és élvezetes estélylyé teheti, már meg van téve. Lesz ott minden, a mi — Arany Jánossal szólva — „szem száznak kellemes“ Az elnökség jó előre gondoskodott arról, hogy a vendégek ne csak „vadat és halat s mi jó falat szem-száznak ingere“ találjanak s a dusan terített asztalokon, hanem hogy egyttal szép, bájos hölgyek sürgölődjenek, forgolódjanak a vendégek körül, mint egykor Jupiterasztala körül a szép Gany-méd. Arról különben nevezetes a tea-estély, hogy mindig igen szép hölgykoszorut tud összegyűjteni. De mit érme az estély a tánc nélkül? Ebben sem lesz senkinek hiánya. Elég biztosíték erre a főrendező Végh János ur. Neki és rendező társainak az az ambíciójuk, hogy azzal viszonyozzák a hölgyek ama szeretetreméltóságát, melylyel a vendégek körül forgolódnak, hogy mindenik duplán vehesse ki a maga részét a táncból. Azt hiszem egyik sem fog ezért megharagudni. A tea-estély tehát előre is kitünő mulatságnak ígérkezik.

— **Jó maár.** Nagyváradon Hartmann Mór férfi ruha kereskedő üzletének ajtajáról a mult heten egy 20 frt értékű kiakasztott téli köpeny elveszett. Tegnapelőtt egy Teitelbaum Samu nevű állítólag debreczeni iparos segéd öllalkodott az üzlet előtt: ez gyanút keltett az üzlet alkalmazójában s elfogták az illetőt, ki a r. biztos előt be ismerte, hogy a mult heten elveszett köpenyt ő lopta el és elzalogosította, mert már nem tudta magát fentartani, mivel munkát nem kapott. — Egyttal kivallotta, hogy Budapesten 200 frt sikkasztásért 1/10 évét, Debreczenben szintén sikkasztásért 2 évét ült már fogházban. Kisült, hogy a nála levő Mádon kiállított községi bizonyítvány is hamis.

— **A pinczértásaság.** Márkus Jenő elnöke alatt tegnap összejövetelt tartott az Erzsébet kávéházban. Az ülésen letárgyalták és elfogadták a társaság rendszabályait. A pénztárnok bemutatta a társaság pénzalapját képező 20 frtot, mely takarékpénztárban kezeltetik s mely adományokból és apró bírságpénzekből folyt be. Végül kimondották, hogy a társaság táncvizigalmát február hó végén fogják megtartani.

— **A gázmérgezés újabb áldozata.** A cserneczei gázközműs már két emberáldozatot követelt. Holnap lesz egy hete, hogy eltemették Juhász J. nosnét, a szerencsétlen, kinos halállal kimult édes anyát néhány nap mulva követte a s rba legkisebb gyermeke is, a nyolcz hónapos leányka, Most már édes anyja mellett pihen a hideg föld ölében az ártatlan kicsike is.

— **Drágább lesz a hus.** Nincs állandóság a nap alatt. visszaesés is ritkán van, a hus árakban pedig egyáltalában nincs. Alig voltak egy évig változatlanok a marha-hus-árak, a mé szárosok megsokták ezt az egyhangúságot s megint emelni akarják az amugy is magas marhahus árakat, még pedig egyszerre négy krajczárral, mi által egy kiló hus a szerényebb viszonyok között élő családok súlyos megterhelte-tésére 56 krról 60 krra szökik fel. Ez pedig a kartellre dolgozó mézárások terve, a kik nem tudjuk mivel indokolják ezt az erős áremelést, de azt bizonyosan tudjuk, hogy ilyen eljárással igen könnyű lesz a szegény embereket elszoktatniok a hus evéstől.

— **Hat nyul egy lövésre.** Chottek Rezső gról futtati uradalmában tartott legutóbb nyulvadászaton a háziur fia egy lövésre 6 nyulot hozott terítékre. Ennek a párját ritkító esetnek az a magyarázata, hogy a nagy hó miatt a nyulak összegyűlekeztek a hajtókör közepén, s mikor aztán összeszorultak s a nyulaknak futniok kellett, egész csoportostul jöttek némely vadászra.

— **A vasuti bála** a készülétek erősen folynak. A meghívók szétküldettek s a vett értesítések szerint bizonyosnak vehető, hogy a meghívottak nagy része meg is fog jelenni, a szomszéd megyékből, sőt távolabb vidékről is lesznek csinos és kedves vendégek. Hallomás szerint szakértő mérnökök illatos szőkö kutat csinálnak s az összes helyiségeket vasuti emblémekkel díszítik fel mi igen érdekes látványt fog nyújtani. A táncrend menetrend alakjában adatik ki, mely perczre pontosan jelzi az egyes

állomásokról az elindulást és érkezést, habár kések, különösen a souper csárdásnál természetesen nincsenek kizárva. — De ezek csak a tánczok tartamára vonatkozhatnak, mert a kellő menetsebességért az előzmények után várható jó kedv és lelkesedés mellett a rendező bizottság biztos garanciát vállalhat.

— **Fenyegető árviz-veszély.** Azok után a tartós hideg, fagyos idők után, mik hóval borították az egész országot s megtagyasztották a hullámokat, szinte természetes, hogy rohamos olvadás fog bekövetkezni. Csak az a kérdés most már, hogy milyen arányu lesz ez az olvadás s fönt is, lent is egy időben, vagy különböző időben fog-e megindulni. Tekintettel a fenyegető árviz-veszedelemre, az állami fönyammérnökség már felhívást intézett a fővárosi, a dunai és vidéki társulatokhoz azon utasítással, hogy a szükséges előkészületeket haladéktalanul tegyék meg, nehogy az esetleg bekövetkező áradás készsületlenül találja őket.

— **Rehabilitáció cseléd.** Krámer Katalin debreczeni cselédrel meg volt írva hogy bizonyos smukkok eltolvajlásával gyánusították. A cseléd felmutatott eöttünk egy bizonyítványt Harsányi vizsgálóbírótól, melyben bizonyítatik, hogy cselédkönyvének visszatartása mellett szabad lábra helyeztetett.

— **Hangverseny.** A Margit-fürdőben a katonazenekar szokott vasárnapi hangversenyét a következő műsorral tartja meg: 1. Induló 2. Nyitány a „Gringoir“ című operából (új) Brülltől. 3. Bécsi sétány történetek keringő Strauss-tól. 4. Kol Nidre, héber dal (új) Átirta Czapek. 5. Ábránd a „Próféta“ című operából, Mayer beertől. 6. Adagio és rondó fatogra Webertől. 7. Egyveleg Verő György operettjéből a „Sultán“-ból. Czapektől. 8. Cavatina a „Kuuk“ címűt operából. Császártól. 9., Vinetta, gyors polka, Zichrentől.

— **Jupiter és Mars.** A sűrű hófelhők ma egy szép égi tünemény látásától fosztottak meg bennünket. Mostanában, ha az ég nem felhős, a csillagseregben első sorban Jupiter és Mars tűnik az ember szemébe. A Jupiter fehér, a Mars vörös fényben ragyog, fényük hatalmas, bár éppen ma este mind a két csillag 831 millió kilométernyire van a földtől. Ujév óta Jupiter és Mars szomszéd csillagok s az utóbbi folyvást közeledik az előbbihez. Ma este 5-6 óra közt már olyan közel állottak egymáshoz, hogy fényük szinte egybeolvadt s ha a hófelhők fátyola nem akadályozná, most olyan ragyogást terjesztene az égen ez a kettős csillag, a minő nagy ritkán látható odatenn. — De hát a hó a földön a vasutaknak, az égen a csillagok fényének okoz közlekedési akadályokat.

— **A mit egy bögös „tudomány meg nem fog.“** A bevételen osztozott a banda. Két drb. forintost fel kellett váltani. Megbízta vele a bögöst. Ez aztán egy péklegénynél váltotta el a forintokat, hanem mikor beszámolt a bandának, csak egy forint értékű volt az aprópénz. — A pék csalt meg! — jajgatott a bögös.

A banda elhitte neki és közakarattal elfogták a péket és vitték a rendőrséghez. Ez pedig átkozta magát, hogy neki kelljen mind megenni a süteményét, ha neki a bögös egy forintnál többet adott.

Erre aztán megmotozták a bögöst. És valamely ruhadarabjából kiesett egy papír forintos.

Sóbálvánnyá meredt mindenki. A cigányok ezért sóbálvány léttükre is kordován színűek maradtak. Csak épen a péklegény hasonlított a sóhoz. A bögös pedig elkezdett kapkodni önmagához, hogy vajjon hull-e még róla a forintos. Hogy több nem hullott, rá nézett arra az egyre és kétségbeesve sóhajtott föl:

— No már ezt az én tudományom nem fogja meg.

— **A városi szakbizottságok** kiegészítéséről írott tegnapi tudósításunkba hibás információ miatt egy téves adat csuszott be, amit azal igazítunk helyre, hogy a számonkérő székbe Steinfeld Antal és Lengyel Imre bizottsági tagok küldettek ki; Dr. Magoss György t. alügyész pedig a közigazgatási bizottságba választott meg t. főügyési helyettesül.

— Kiha lgotott bábák. A III. kerületi kapitányság kihallgatott a városban található minden bábát, hogy megtudjon valamit a czepléd-utcazi kutbu dobott gyermekéről, azonban a kihallgatások semmi nyomra vezetőt nem tudtak mondani a vizsgálatnak.

— Fővárhivatal Nagyváradon. A nagyváradon felállítandó fővárhivatal ügyében számos tagból álló küldöttséget küld Budapestre, mely küldöttség Wekerle miniszterelnöknél, Lukács Béla kereskedelemügyi miniszternél és Tisza Kálmánnál, a város képviselőjénél fog tisztelegni. A küldöttséget, mely vasárnap indul Budapestre, Janky József kamarai elnök fogja vezetni.

— Uj téli prémek. Párisból, melynek izlése éppen oly irányadó az új turf-vadászkocsik mint a báli félczipők szalagjai tekintetében, a közetkezőket írják az ez idén divatos prémek felől: A prémek királya az idén az u g y n e v e z e t „f e k e t e r ó k a” — melyet a havas Kamaszka jégmezőiről hoznak Páris napfényes boulevardjaira. Egy ilyen prém 1000—2000 frtba kerül s így a fekete rókával bélelt köpenyek darabja körülbelül 25,000 frt. Ezután következnek a „kék róka”, melynek szőrméje 250—1300 forint s így az evel bélelt köpeny darabja 12—15,000 forint. — A szibériai hóprém egyetlen darabja 1000—3000, egy e g é s z k ö p e n y e g tehát mindössze 15—20,000 frt. Egy fekete menyéttel bélelt köpeny ára 13—15,000 frt. Ezek mellett az árak mellett egyszerűen szánalomraméltó az olyan asszony, aki szibériai vidrával kénytelen béleltetni a mantilláját. Egy ilyen mantille ugyanis mindössze 3000 frtba kerül.

— Főreértés. Ur (a ki egy peraszt lábára lépett). Pardon —! P a r a s z t E j h a, — ő lép az én lábamra és még neki jár a szája.

— Őszesett a Teleky-utca szegletén tegnap egy cselédnek látszó öreg asszony! A sarkendőr szánkára tette és beszálította a közkórházba, a hol ápolás alá vették.

— Első bérrészlet a honvéd laktanyákért. A honvédelmi miniszter elfogadta a város által a honvédlaktanyákért kívánt évi 28000 forint bérrészeget s ennek november—december hónapra eső első részletét 4600 frtot kiutaványozta a debreczeni kir. adóhivatalnál, mely a polgármester által aláírott nyugtával vehető fel. A laktanya végleges átvételével járó osztályozást a miniszter csak az építés teljes befejezése és a bizottságilag megállapított hiányok pótlása után fogja elrendelni.

— A debreczeni kereskedelmi akadémia ifjusági segélyző egyesülete ez évben éri meg fennállásának tizedik évfordulóját. Az egyesület kezdeményezője dr. Szántó Sámuel tanár ez alkalomból felhívást intézett az akadémia volt növendékeihez, hogy a tíz éves forduló emlékére az egyesület javára alapítványt tegyenek. A volt növendékek közül azok, akik Budapestben vannak alkalmazásban, már csatlakoztak a mozgalomhoz.

— Az ügyvédi rendtartás tárgyalását tegnapelőtt este bejezte a debreczeni ügyvédi kamara dr. Kola János elnöke alatt tartott rendkívüli közgyűlésében. A kamara az ügyvédi kamarák feletti főfelügyelői jogot meghagyatni véleményezte az igazságügyi miniszternél, de már az egyes ügyvédek feletti felügyeleti jogot — nem. A közgyűlésen felmerült az a terv, hogy helyes volna ha az ügyvédek ezen az egész magyar ügyvédi kar jövőjére lényeges befolyással leendő törvényjavaslatnak, az ügyvédi rendtartásnak a képviselőházban leendő tárgyalása előtt országos értekezletet tartanának, melyen valamennyi ügyvédi kamara képviselőtne magát és az összes ügyvédi kamarák egyöntetűen nyilatkoznának az ügyvédi rendtartás felett, mert így az egyes ügyvédi kamarák egymástól lényegesen és homlokegyenest ellenkező véleményét az igazságügyminiszternek ez időszertint figyelembe venni képtelenség.

— Színész világ. Mándoky Béla jeles színművésznőnk, ily című könyvét, a „Főv. L.” kimerítő méltatásban részesíti. Addig is, amíg

a könyvet ismertetjük, a (V.) jegyű közleménből átvevessük a következő részt:

Ez alatt a czim alatt M á n d o k y Bélától, a régibb színészemzedék egyik kiváló tagjától érdekes kötet jelent meg, mely a magyar vidéki színészet világából sok érdekes visszaemlékezést, életrajzot s adomát foglal magában.

Mándoky, aki hosszú éveken át volt tagja a debreczeni, majd a kolozsvári nemzeti színháznak, majd éveken át igazgató a nagyobb vidéki városokban — sok érdekes dolgot tud elmondani pályatársairól, akikkel éveken át együtt működött.

Most, hogy nyugalomba vonult, színészeti pályája fontosabb eseményeit írja össze. A vén színésznek gyönyörűség lehet visszaemlékezni ifjusága s férfikora kedves éveire — s azokra, akik dicsőségének tanúi voltak — s akik sorra kidőltek mellőle, egyet-kettőt kivéve. Maholnap már csak maga marad utmutató jelül a magyar színészet régi világából.

Múlt évben is adott ki szintén Debreczenben, — ahol most nyugalmas napjait tölti — egy kötetet, s ez az újabb kötet annak a folytatása. Abban is a régi színész világ képeit festette, ebben is.

Az új kötetben tizenhárom pályatársáról — az akkori idők kedvenceiről — jegyez fel sok érdekes dolgot. A memoire-szerűen írt életrajzokhoz az illetők arcképei is mellékelve vannak.

A magyar vidéki színészet uttörő gárdája! Most már csak tizenhárom név, alig emlékeznek vissza rájuk; azelőtt meg ünnevelt csillagai voltak a színpadnak! De hát ez a színész sorsa. Többet éhez a dicsőség közvetlen nyilvánulásából, mint bárki; de aztán, amint lép a színpadról, s nem látják többé alkotásait, elfeledik s legfeljebb egy-egy kegyeletos szívből él tovább emlékek.

A kötetben Mándoky, a híres debreczeni társulat következő tagjairól ír: Foltényi Vilmos, Foltényiné, Török, Mándokyné, Gerecsné, Gerecs, Dalnoki, Dalnokiné, Tannerné, Zöldy, Komáromy, Kolonitsné — s mindnyája életének legérdekesebb epizódjait mondja el.

Egyik érdekes része a kötetnek az, melyben Petőfi Zoltánról, a nagy költő fiáról beszél el egyet s mást.

Ingatlanok forgalma a debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál f. évi jan 14-től jan 21-ig. Lajter Gergely és társai veszik Bogdány Imréné, Szabó Zsuzsánna kis-szapannos-utca 406 számú háza 1/12 ed részét 200 frtéért. — 2. Kerekes Bálint és neje Buglyó Juliánna veszik, özv Kis Györgyné Megyesi Zsuzsánna onodó földét 650 frtéért. — özv. K o z m a J á n o s n é J o i h Juliánna veszi Véghe János liba kerti földét 160 frtéért. — Molnár Sándor és neje Arany Zsuzsánna veszik Lukács Géza és neje Székely Amália onodó földét 1200 frtéért. — Birinyi Sára Tikos Istvánné veszi Czégely F. onodó földét 1500 frtéért. Toldi Józsefné Kiss Juliánna veszi, özv Toldi Józsefné Balogh Zsuzsánna nyil-utca 3054. sz. háza felé részét 140 frtéért. Madar István és neje Dézsi Mária veszik, Tóth Jánosné Bailla Sára bárány-utca 2404 sz. házát onodó és új földével 2295 frtéért. — Varga János és neje Oláh Juliánna veszik Izsó János és neje Bacsonyi Zsuzsánna homok-utca 3017. sz. házát 900 frtéért. — Szabó Sándor és neje Nagy Sára veszik. Szabó József és neje Nagy Juliánna csapókerti szőlőjét 316 frt 80 kr. özv. Farkas Ereczné Szücs Eszter veszi, Orbán Eszter Kis Józsefné kut-utca 3207 sz. házát 1150 forintért.

x M-gbizható gyógykezelés. Zavart emésztéssel ellátott egyének, kik étvágyhiányban, felfuvalásban, gyomorgöresökben és rendetlen székelésben szenvednek, a „Moll féle seidlitz por” használata által rövid idő mulva visszanyerik egészségüket. Vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ö gyári jelvényével és aláírásával. Az ár és raktár lapunk mai hirdetésében látható.

Vegyes hírek.

* Szerencsétlenség a tengeren. Antwerpenből jelentik, hogy az „atlantic” gőzös Liverpool felé való útjában szerenczétlenül járt Huszonegy ember a tengerbe veszett.

* Hadüzenet a modern házasságnak. — Lord Queensbury a napokban előkelő közönség előtt felolvasást tartott a londoni Princess Hallban ily czimmel: A házasság s a két nemek egymáshoz való viszonya. Felolvasásában azt fejtegette a nemes lord, hogy Európában az egyneveltség a legtöbbször nem egyéb titkolt többnevelésnél. Ezen az állapoton, mely hazugságon alapszik, változtatni kell. A változtatásra azt a módot ajánlja a lord, hogy minden férjnek álljon jogában két vagy több feleséget venni, kivált akkor, ha az első feleség bármily okból fogva nem egyéb mint „barátnő”. A nőnek is jogában állhat bármelyik barátnéját felszólítani, hogy ossza meg vele a „feleség” szerepét. Viszont ha a nő kívánna több férjet, akkor el kell előbb válnia férjétől s ám lássa, hogyan tesz szert a férjek nagyobb számára. Az elvált mindenesetre meg kell könnyíteni. — Mind ezeket a dolgokat nagy ékesszólással, helylyelközzel bibliai idézetekkel fűszerezve adta elő Lord Queensbury, sőt hivatkozott istenre is, azt állítván, hogy éppen azt akarja a mit ő. Az idők jele, hogy az előkelő társaságban sokan voltak, a kik megtapsolták a lord fejtegetéseit.

* A kolera. A fővárosban tegnap egy újabb kolera eset fordult elő. Az eddig ápoltak közül egy sem halt meg s gyógyultan sem bocsátották el senkit. A ma esti kórház létszám 10. — Úlló pestmegyei községből is kolera hírek érkeznek. E hó 23-án ugyanis két földműves kolera tünetek között megbetegedett. A két ember ürülékét felküldték a bakteorológiai intézetbe.

* Rövid szoknyák. Az angolok megsokallották az uszályos ruhák ellen emelt vádaskodásokat s most éppen ellenkező divatot szeretnének meghonosítani: a rövid szoknyák divatát. A reform azonban aligha fog egykönnyen megvalósulni. Legalább erre mutat az a körülmény, hogy az angol nőknek czéjuk elérhetőse végett ligát kellett alkotniok, s ennek a ligának minden tagja arra kötelezte magát, hogy jövőre olyan ruhát visel, a melyik legalább is öt hüvelyknyi magasságban lebeg a föld felett. A liga élén Lady Haberton áll. Az uszályos ruhák hiveinek kedvéért ide jegyezzük, hogy az új szövetkezetnek még csak igen kevés tagja van.

* Az orosz csalogány pengyolában. Agreffe Nádia, orosz énekesnő most járja be Magyarországot énekes-társulatával, amely nagy sikert aratott mindazokban a vidéki városokban, ahol díszes nemzeti kosztümjükből fellépnek; a legnagyobb sikert azonban maga Nádia aratja mindentel. Nemcsak azért, mert az ő éneke a legszebb, hanem mert ő szépségével, dőlözeg természetével egészen elbűvöli hallgatóóságát; el is nevezték a „szép orosz csalogány”-nak. Az orosz csalogányt a napokban, a mikor Szombathelyre mentek, egy kis baj érte: az a vonat, a mely fényes nemzeti öltözökeit hozta, a hófúvások miatt Ga'gócson el a k a d t. A társulat így kénytelen volt polgári ruhában fellépni. Nádia azonban, hogy a díszruhás csapat látványáért kárpótolja a közönséget, merész tervet gondolt ki. Legszebb csipke pengyoláját vette magára és így lépett a színpadra. A ritka és érdekes látvány csakugyan nem tévesztette el a hatását. A szombathelyiek azt állítják, hogy sem ily szépen énekelni, sem pedig ily szemkápráztató kosztümben énekelni még sobse hallottak.

* A kolera. Tegnap éjjeltől ma éjjelig az üllői-uti barakkba 1 új betegét szállítottak s így a létszám 10-re szaporodott.

A kertéségi szabályzat.

— Utóhang. —

Csak az az ember tudja városunkon az óriási haladást észr-venni, ki legalább is nyolcz, tíz év óta távol van, vagy igen rit-

kán jön hozzánk; mi előttünk — kik itt lakunk — a fejlődés, városunk szépségének emelkedése természetesen tetszik, nem lep meg bennünket egy-egy palota, mert látjuk a mint napról-napra épül. Még is ha visszatekintünk csak a tíz év előtti állapotra is, az a gyors haladás — melyet Debreczen tesz — a logkorlátoltabb embert is bámulatra készítet. De itt nem akarom én elsorolni, hogy mily épületekkel, vállalatokkal, s intézményekkel gazdagodott e rövid idő alatt Debreczen, hiszen ez már igen sokszor meg volt írva, azt sem akarom, hogy itt egyesek érdemeit méltassam, bár városunk első polgárától — ki avatott kezeivel új korszakot, a fejlődés korszakát, teremtette — kezdve sokan rászolgáltak arra, hogy a hol csak alkalom nyílik munkálkodásuk által elért eredmények méltatva legyenek.

Itt most a legutóbbi közgyűlés egyik főtárgyát képező, kertségekre vonatkozó szabályrendelet mellett emelek néhány szót.

Első sorban is, azon érvtet a mely a közgyűlésen legutóbbi hozatott fel emlitem: az erkölcsi szempontot, ellene szól ez az egész évi kintlakhatásnak, mert a városon kívül lakó emberek különösen télen és ősszel — mikor a bejövétel nagyobb akadályokkal jár — huzamosabb ideig kénytelenek távol maradni s mintha nem is hozzánk tartoznának, elszigetelve élnek, sem templomba, sem oly helyekre, hol embertársaikkal érintkezhetnek, nem járnak; gyermekeik az iskolától el vonatik — ki követelhetné, hogy télvisidején egy gyermek oly nagy utat tegyen meg — szellemileg nem fejlődhetnek kortársaikkal, elbutulnak s önhibájukon kívül a társadalom seprédékévé válnak.

Arról pedig most még ne álmodozzon senki, hogy akárhol a külsőségen egy-két viskóert templomot, iskolát — esetleg „kisvasutat“ építvén a város; jó lesz elébb ha beljebb a csicsogó környéken állíthatunk fel templomot s más nemes czélú épületeket.

Továbbá ellene szól a szabályrendelet támadóinak azon körülmény, hogy ha a kintlakás állandóan megengedtetnék ott mily sok lépés megtámadás — lebunkózás stb. fordulhatna elő. A közbiztonság ezen kívül eső elhagyott helyekre már ki nem terjedhet 67 rendőrünk — kik közül 10—12 iroda szolgál s kézbesítő — nem örködhetik s ott, ha valakit más vagyona árhozó individuumok közre fognának, segítségért a tüdejét is kikiabálhatná még sem menekülne meg. Félhető ezenkívül, hogy az erkölcselenség is tanyát ütne, kezdetben lapangva később — midőn már kiirtani lehetetlen — nyíltan lépne fel. Tények bizonyítják hogy mindig a város végső helyeire huzódik az ellenőrző közegek szeméi elől.

Végül felemlitem még, hogy városunknak szépitészeti tekintetből is rendkívül sokat ártana a kintlakás engedélyezése, mert akkor nemsokára egy tepszi módjára ellapított óriási faluvá degradáltatunk, a helyett, hogy a mai kornak megfelelő palotákka l s csinos szép épületekkel bíró várossa fejlődne. Igaz, hogy legtöbbször csekély vagyonu emberek építenék ott házacskáikat, (nyári lakókról nem szólok, hiszen a kik az ily luxus dolgokat megengedik magoknak, azok gazdag emberek, kik nem egy, de több házakkal bírnak bent a városban,) de az ily építményekkel vajmi keveset nyer városunk, hanem ha bent a vagyonosabb osztály építkezik, — melyben a szegény nép is bérel — kétségtelenül a szépitészet emelésére szolgál, ne akaszszuk meg tehát ez irányban sem azt a haladást, mely egy évtizeddel ezelőtt megindult s mindinkább nagyobb arányokat ölt.

T.

Törvényszéki csarnok.

Csizmadia mint kísértet. Gyaponyi Mihály nevű b. újvárosi politikus csizmadia öt év óta kelemetlenkedik Ferenczy Elek főszolgabíróknak meg a b. újvárosi előjárásának mindenféle panaszzal, rágalmaszó följelentésekkel, melyeket részint a m. kir. posta útján alispánhoz, főis-

pánhoz, ügyészhez főügyészhez, valamennyi belügyi, igazságügyi és kereskedelemügyi miniszterhez, valakik csak öt esztendő óta a miniszteri bársonyszéken ültek. A belügyminiszterhez beadott egyik följelentésében például 15 vádpontot hozott fel, melyekben hivatali hatalommal való visszaéléssel, közbotrányt okozó magaviselettel vádolta a főszolgabírókat. Végre megsokalták a csizmadia kísértéseit és nyilvános rágalmaszóért, becsületsértésért vád alá helyezték Gyaponyi uramat. A végtárgyalást tegnap tartották meg a debreczeni törvényszék előtt. Elnök volt Igyártó Sándor, bírák Ujhelyi A. és Konrád Sámuel, jegyző dr. Nagy László, a közzvadász dr. Simonffy Béla képviselte. Vádolt maga védte magát sok bőbeszédűséggel. Vádolt kérésére több mint hatvan tanu volt beidézve, akikből Gyaponyi azt várta, hogy neki adnak igazat; de szomorúan csalódott saját tanuiban, mert valamennyien a Gyaponyi féle uton-utfelel gyűjtött rágalmaszó valótlanosságát és alaptalanságát bizonyították. A tegnap este 1/8 órakor végződött bizonyítási eljárás során kiderült, hogy Gyaponyi uramat a bosszu ingerelte a főszolgabíró ellen. Mert valamikor lefoglaltak 32 pár csizmáját s a csizmákat megette a penész. — Persze a derék csizmadia nem gondolta meg, hogy míg a rágalmaszóhoz tanyákon, falukon szaladgálva adatokat próbált gyűjteni s míg a témérdek instanciákat írta a miniszterekhez, kétszer 32 pár csizmát is megvarhatott volna. — A bíróság ma d. e. Simonffy Béla hatóságos vádbeszéde meghallgatása után Ferenczy Elek elleni 3 rendbeli nyilvános rágalmaszóért és Kaszás József jegyző elleni 1 rendbeli nyilvános becsületsértésért büntősnek mondotta ki és egy évi fogházra és mindenik büntéseleményért 100—100, így összesen 400 frt pénzbüntetésre, nem fizetés esetén 40 napi fogházra ítélte. Közzvadászó vádolt terhére felebbezett. Gyaponyi is kérte az ítéletnek neki írásban kiadását, „majd megmutatja ő, kinek van igazsága,“ jegyezte meg az ítélet kihirdetésekor.

Papirszeletek.

Ha az ember hosszabb távollét után Debreczenbe érkezik, sok szépet, sok újat talál mindenfelé! Az új kórház, az a hatalmas honvéd lakotanya, a Czegléd . . . akarjuk írni a Kossuth-utca (bátran ellehetne tőlünk akár Czegléd városát is Kossuth-városának nevezni, a mióta nem Verhovay Gyula a követe,) kereskedelmi akadémiája, ev. ref. leányiskola, a ker. és iparbank pompás palotája a várad-utczán, új bankok és egyéb érdekességek rohamosan fejlődő, a vidéken legszebb, leggazdagabb, legmagyarosabb városban, ős Debreczenünkben!

A kollegium egyetemi rangra törekszik, amint hogy igazságszolgáltatásunknak is itt az egyeteme a királyi tábla képében, a városházában Szabó József főszámvevőből a lelkesülés „kitor és új emeletet kér,“ püspökünk kettő van, amivel szintén csak kevés város dicsekedhetik. Egy szóval mindenütt emelkedés, növekvés, haladás!

Szegeden az árvíz teremtett új Szegedet a régi Szeged mellé, Debreczen a maga erejéből és méltóságából fejlődik tovább és tovább. — Küldiszében új Debreczen, puritán erkölcsében, hazafias érzelmeiben, méltóságos jellemében, azonban a régi marad.

Végig sétáljuk ezt a nagy, ezt a fényes, ezt a szeretve szeretett, mindenhol feledhetlen és visszakívánt várost! A Csapó-utczán látjuk az u. n. „Csizmadia szint“. Ime, ime, az érdekes czéh szép magas sarkuczipővel látta el: emeletes ház lett belőle. — „Korona“ lett a vendéglő neve, ha már „Kossuth“ nem lehetett. Senkinek se jött az a jó ötlete, hogy Turin-vendéglőnek nevez-

ték volna el. Budapest-en ugy is olasz névről nevezik a kávéházakat: Abbazia, Venezia, Lidó, Molo stb. Némely ember itt találta volna fel Mekkát a mokkalja mellett.

Néhány lépésnyire van a másik szíu, amelyben már nem szeretünk csizmadia t fogni.

A budapesti nemzeti színház e hó 16-án (ama bizonyos váltó lejáratnak kritikusanapján) szomorú színházvált, és ezea meszterkednek most Budapest-en, a miénk már vigaszínház, mert nincs deficit.

De szinte jól esik, hogy már valami régi is látunk az utczákon. Az ártéziku-ta-t, mely mindig új marad. Mélyen-mélyen furtak le; nem sokára egész a gyehennáig furtak már lefelé. Igazán jó is lenne egy kis alvilági tüzzel ellensúlyozni azt a nagy hideget. Azt kell hinnünk, hogy a pokolban rendszert változtatnak s Belzebub ur a hideggel tesz próbát. Ettől talán jobban fognak félni a felvilágimposztorai.

Most pedig betérünk Debreczen pompás kávéházainak valamelyikébe. Kérjük a fővárosi lapokat. A „Fővárosi Lapok“-at is, a hová Vértési Gyula ir pompás croquis-kat.)

Viták a képviselőházban . . . Versengő hitfelekezetek . . . A párisi nagy-mosás . . . A mosás pedig kellemetlenség a házban, de elvégre is — tiszta lesz tőle a fehérmünk . . . Csapat-mozgósítások a muszka határokon . . .

Egy szóval csupa harc és háboru!

Kellemetlen egy séta esik hát a világ-politika utczáin és terein. Milyen nagy a hideg abban a légkörben! Valódi vasuti utazás fütetlen kupéban, karambolokkal . . .

Nem, nem! Debreczenben ne legyen háboru sem egyesek, sem pártok és osztályok, sem pedig felekezetek között.

E városhoz az az illő jelszó, hogy — pax!

Gasparone.

Regény Csarnok.

A

HOSSZU ÉS KURTA DRAGONYS.

— Humoros elbeszélés a katonai életből. —

Németből átdolgozta: **IKJ. MÓRICZ PÁL.**

(Folytatás.)

— Ki ordit ott oly illetlenül, még ha a százados ur kérdezett is valamit? tudakozódott az őrmester ur recsegő hangja.

A napos elébe állott az őrmesternek, s ismételte a kapitány ur Prachtig kívánságát.

— Biegelbein! böggött az őrmester.

— Hier! nyöszörgött egy fájdalmas hang.

— Hier — mit hier? Gyere ide!

De biz az csak nem jött.

— No várj! Mindjárt megtanítlak én járni, te ördög fia — te! fenyegetődött az őrmester, ki hosszú seprővel rohant a Biegelbein helye felé, hol az a lova háta mögül leleskedett ki.

— No mit tátod a szádat? Hát nem halottad?

— Zu Befehl!

— És akkor — — Uram Jézus! Hisz ennek az embernek nincs nadrágja! No de ilyet! Hát csakugyan nem huztál nadrágot?

— Hát nem tudod, hogy kell az istállóba jönni? No csak huzd fel, gyorsan, gyorsan — mit?

— Őrmester ur kérem elkapták! Bökken-tette ki Biegelbein félelmében.

Az őrmester végre is fülénél fogva rángatta elő a szegény félemeztelet a lova megöl.

És mielőtt Biegelbein előadhata volna a történetet, a konfidens napos már közbe szolt:

— Örmester ur kérem, a káplár ur Gans nadrágját huzta fel.

— No nekem mindegy, majd számolj a százados urral!

S azzal nyakon ragadta Biegelbeint, mindenestre ágaskodva egy kicsit. Es azzal, ahogy volt — félmeztelenül lökdöste ki Prächtigt elé.

A szegény Biegelbeinek még a foga is vaczogott a hidegtől, meg a félelemtől.

— A te nadrágod ez? förmedt reá Prächtigt, a földön heverő csudára mutatva.

— Zu Befehl!

A kapitány már az előbb kikérdezte Frigyeszt, mint történt a nadrág-csere, meg is értette azt, de azért még nem adott egész hitelt a káplár szavainak.

— No huzd fel. — Te vagy az a Biegelbein?

— Zu Befehl!

— Örmester!

— Százados ur!

— Biegelbein piszkos fickó!

— Zu Befehl, százados ur!

— Tartsa tisztábban a ruháit!

— Zu Befehl!

— Kinek a szakaszában van?

— A káplár Ganséba!

— No káplár Gansnak is minden embere ily piszkos! Biegelbein, hol a káplár nadrágja?

— Nem tudom százados ur.

— Ugy? Nem tudja? Hisz én azt hallottam, hogy rajta volt!

— Igenis, de mikor leakartam vetni, hát elkapták tőlem!

— Kicsoda?

— Nem tudom kapitány ur!

— Hogyne tudnád!

— Az istállóban történt!

— Az istállóban, hogy veszhett volna ott el egy nadrág?

— Mikor az altiztek rapporton voltak. Leakartam vetni a káplár ur Gans nadrágját, s akkor kapták ki a kezemből, s nem lettem sehol! Biegelbein maga is csudálkozott, hogy így folyt a szó a szájából.

— Ugy, nem letted sehol? Csak elakarod titkolni az esetet azért nem kerested! Ismerlek jó madár, te — — —! De most magyarázd meg, hosszú czombjaidal mint bújtal bele a káplár nadrágjába?

— Azt hittem, a posztó nadrágom.

— Hát az olyan szűk?

— Zu Befehl, százados ur.

— Hát Biegelbeinnak olyan szűk posztó nadrágja van? fordult Prächtigt az örmester felé.

— Egyik önkéntese volt százados ur!

— No, hogy ezeknek az önkénteseknek is mindenütt ott kell lenni! mormogja Prächtigt. Hát csakugyan önkéntesi nadrág?

— Zu Be — —

— Melyik az!

— A Konrád, szá —

— A Konrád — helyes, az a naplopó, a ki olyan sokszor kért szabadságot. Nagyon szeretném látni, hadd tudnám már végre mi rejlik a dologban. Nos örmester!

— Százados ur, az —

— Nem kérem — szót se többet. Csak hujja, hujja elő gyorsan az önkéntest.

— Százados ur —!

— Örmester, hehe, nem szeretném, ha saját kezére szabadságot volna! Az egy éves önkéntes Konrád —

— Már rég el van bocsátva.

— Ezt mindjárt mondhatta volna! dünyögött Prächtigt.

Míg e szócseré foly, a jelenet szemtanúi majd megpukkadnak az elfojtott nevetéstől. A fél „swadron“ oda gyűl a lovarda ajtaja elé, bámulatára a pikáns jelenetnek.

Biegelbein még mindig a hóna alatt szorongatja a nadrágot. Majd ismét reátérkek a káplár nadrágjára. Schneemann is elő rendelik, de az tagad s mindent a káplár ur Hülse embereire kenne reá. Az eset mindinkább bonyolódik Hülse védelmére kell embereinek. Megannyi érzelmes régi katonák. Ő maga különben a rapporton volt, míg a jelenet lefolyt volna.

Es titokban hatalmas pofleveseket ígér a vádaskodó Schneemannnak. Az érzelmes, régikatonák szintén tagadáshoz vannak, életökben sem láttak repülő nadrágot. Prächtigt egyre dühösebb lesz, az egész istálló személyzetet maga elé csitáltatja; természetesen egyse látott, egyse hallott semmit. Prächtigt kijelenti, hogy mindazokat lezárátja, a kik azt állítják, hogy dragonyos nadrágok csakugy „nür nichts, dir nichts“ tünhetnek el a földről.

(Folyt. köv.)

Közönség köre.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Becses lapjának tegnapi számában a Galyasi Paula kisasszony vendégszerepléséről hozott újdonságba egy kis hiba csuszott be, melynek helyreigazítása — úgy hiszem — úgy a kisasszony, mint becses apja érdekében, nem lesz felesleges. Ugyanis a kisasszony, nem a konservatorium, hanem a budapesti operaiskola tanítványa, a miben az a különbség, hogy a midőn a konservatorium tisztán csak zenét tanít, az operaiskola a művészi pályára készülőköt a zenén kívül mindazon pályára szükséges mellékösmeretekre is oktatja. — A kisasszony tehát ha nem lépett is még fel nyilvánosan a színpadon, tanulmányainál fogva ezen fellépéshez az éneken kívül megkívántató egyéb kvalifikációval is bír. — Ambíciója, hangja és tehetsége az operai pályára praedestinálja, de azért igen helyeseljük, hogy nyilvános művészi pályafutását, a zeneértékű operettben kezdi meg, mitől legjobb sikert várunk.

Egy színház-látogató

Közgazdaság.

A tavasszal előforduló éjjeli fagyok előre meghatározása nagyon fontos dolog mindenkire nézve, aki növénytenyésztéssel foglalkozik; mert ez esetben ideje-korán intézkedhetik és gyakran érzékeny veszteségtől óvhatja magát. Nagy érdekű tehát mindenkire nézve az az előadás, amelyet erre vonatkozólag dr. Druide a drezdai fűvészkert igazgatója tartott a gyümölcs tenyésztési egylet egyik gyűlésén. — Három éven keresztül rendszeresen folytatott megfigyeléseinek eredményével számolt be, amelyek szerint a következő éj hőfokát meglehetősen bizonyossággal állapíthatjuk meg előre úgy, hogy délután két óraker megtekintjük az a fokot, melyett az ugynevezett nedves hőmérő (hygrometer, vagyis olyan hőmérő, amelynek higanyt tartalmazó gömböcskéje gaze szövettel van borítva és e szövetet vízzel tölt edénybe ér le, mutat, és abból $4\frac{1}{2}^{\circ}$ C. levonunk. Így megtudhatjuk a következő éj legalacsonyabb hőfokát, alig $\frac{1}{2}^{\circ}$ C. különbséggel. — Ha tehát a hygrometer délután két óraker $\times 10^{\circ}$ C. mutat, készen lehetünk reá, hogy a következő éjjel ahők $5\frac{1}{2}$ fokra száll alá. $4\frac{1}{2}^{\circ}$ C. mellett tehát 0° várható, vagy is jég képződik.

Köbányai sertéskereskedelmi csarnok.

1893. évi január hó 26. Hízott sertés árak:

I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) 46—47 kr. Öreg közép (páronkint 300—400 kilogramm sulyban 45—46 krig. Fiatal nehéz (páronkint 320 klgron felüli sulyban) 49—50 krig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogramm sulyban 48—49 kr. — Fiatal könnyű (páronkint 250 klgrmig terjedő sulyban) 46—47 kr. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 46—47 krig. — Közép (páronkint 220—280 kler. sulyban) 46—47 kr. Könnyű (páronkint 220 klgr. terjedő sulyban) 44—46 kr. Szerbiai nehéz (páronkint 260 klgron felüli sulyban) 46—47 kr. — Közép (páronkint 220—260 klgr. sulyban) 46—47 krig. — Könnyű (páronkint 220 klgrmig terjedő sulyban) 44—45 krig.

Sertéslétszám: 1893. január hó 24-én

volt készlet 9'926 darab. 1893. január hó 25-dikén felhajtattott 984 darab. 1893. január hó 25-dikén elszállítottott 639 darab. 1893. január 26-án maradt készletben: 92271 darab. A hízott sertés üzletirányzata: élénk.

Debreczeni Városi színház.

II. Idénybérlet 103. szám V. Kis bérlet 3. szám
Páratlan. Páratlan.
Ma Szombaton 1893. Jauuár 28-án
bérlet folyamban:

ANGOT ASSZONY

leánya.

Vig operett 3 felvonásban.

Holnap, Vasárnap, 1893. január hó 29-én,
itt először:

Apja leánya.

Színházi műsor:

Hétfőn Apja lánya, népszínmű, Vidor Páltól.

Kedden Galyasi Paula mint vendég lép fel Rip-Ripben.

Szerdán Fourschamboult család, színmű Augiertől.

Csütörtökön Galyasi P. vendég fellépte Madarászban,

Pénteken népelőadás Diurnista, fővárosi életkép Kövesi Alberttől.

Szombaton Zsidó honvéd, Lukácsi Sándortól.

Vasárnap Ember tragoediája, Madách Imaréti.

Nyilt-tér.)*

Amerikai fogász — mint assistens

segédkezesével kapocs-lemez

nélküli műfogak és rugany

nélküli fémlemezű

fogsorok. Tartós

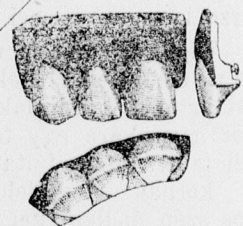
cément-, ezüst-és

aranyplombok.

Un. v. med. Dr. Tihanyi Samuel

Operatók
teljes érzéstelenítés mellett

fogorvosi műterme

Debreczen. N.-Várad-utca 2084. sz. I. e.

Pályázati hirdetmény.

A fekete-kőrösi ármentesítő társulat barmincz fahid ács munkájának biztosítására pályázatot hirdet.

A tervek és részletes építési feltételek a társulat mérnöki irodájában Szalontán megtekinthetők.

Az ajánlatok február 6-ikán délig küldendők be alólírothoz.

Szalonta, 1893. január 25.

LEIDL HENRIK

társulati főmérnök.

Szives tudomásul!

A közelgő farsangra nagy választékban érkeztek raktárra

báli szövetek, színes selymek

francia VOILE-ok,

atlas, satin es batistok

továbbá

legyezők, virágok, csipkék,

báli belépők,

melyeket igen olcsón árúsítanak el

Szabó Lajos fia

Debreczen, Rózsater.

Kunz József és Társa

Debreczen.

Szőnyeg osztály.

Az idény előrehaladottsága és a

raktár túlterheltsége

miatt

budapesti főüzletünk

hatóságilag engedélyezett

szolid

SZÖNYEGÁRU

végeladást

rendez,

minek következtében ezen szakmába tartozó cikkek itten is

mélyen leszállított

árak mellett

adatnak el.

Alkalmi ajándékoknak,

valamint minden más alkalmi meglepetésekre hasznos és czélszerű:

Porcellán, Chinaezüst, Bronze

és

Majolika ujdonságok

Ditmár, Brüner és hazai gyártmányu:

aszfali és függőlámpákat,

nap- és villámégőkkel.

Porcellán-, Ét-, Kávé-, Thea,

ugyszinte mindennemű

üveg-, ivó- és likőr kszleteket

nagy választékban

ajánl

Kaszanyitzky Endre

DEBRECZENBEN.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesíttetnek. — Árjegyzékekkel kívánatra bérmentve szolgálok.

Hirdetmény.

Az 5%-os magyar állami kötvényeknek, korona-értékről szóló kötvényekkel való

kicszerelését,

(konvertálását)

a debreczeni

első takarékpénztár

dijmentesen, — csupán a tényleg

kiadott szállítási költségek felszámítása

mellett — eszközli.

Kiadó lakás.

Nagy lakás a főtér és hatvanutca sarkán a volt kereskedelmi akademia helyiség, rögtön

kiadandó.

Felvilágosítást ad

Tóth Gyula

vaskereskedő cég.

Pályázati hirdetmény.

A Fekete Körösi ármentesítő társulat harmincz **fahid** építésénél szükséges

vasanyagok:

u. m. csavarok, kapesok és szegek beszerzésére pályázatot hirdet.

A részletes feltételek a társulat mérnöki irodájában Szalontán megtekinthetők.

Az ajánlatok február hó 6-án délig küldendők be.

Szalonta, 1893. január 25-én.

Leidl Henrik

társulati főmérnök.

SARG Glycerin különlegességek

Sarg F. A. feltalálása és bevezetése óta ő felsége a királyné és a legmagasabb udvari körök tagjai, ugymint sok idegen uralkodó által használva. Ajánlva Baron Liebig, Hebra, Zeissl, Scherzer udvari tanácsos tanárok stb. Thomes bécsi, Meister gothai udvari fogorvosok által Glycerin szappan papírban, szelenezékben, deszkákban és dobozokban. — Mész Glycerin szappan cartonban. — Folyadék Glycerin szappan üvegcsében. — Toilette carbol glycerin szappan. — Eucalyptus glycerin szappan. — Glycobastol (hajnövesztő szer.) Chinin glycerin kenőcs. — Glycerin crême. — Toilette glycerin stb. stb.

KALODONT, orvosrendőrileg megvizsgált FOG-CREME.

F. A. Sarg's Sohn et. Co. cs. k. udvari szállító.

Kapható helyben a gyógyszerészeknél és illatárusoknál.

MEGHÍVÓ.

A debreczeni kölcsönös segélyező-egylet, mint szövetkezet 1893. évi febr. 19-én, d. e. 10 órakor

a városháza nagytanácstermében

IX-ik ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

fogja megtartani, melyre az egylet tagjai ezennel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai a következők:

1. Igazgatósági jelentés a múlt üzletév eredményéről.
2. Az évi mérleg és számadások, valamint a leszámoló IV-ik, vagyis az 1887-ik évtársulat vagyonszámlájának előterjesztése.
3. A IV-ik, vagyis az 1887-iki évtársulat felszámoló bizottságának jelentése.
4. A felügyelő bizottság jelentése és annak alapján az igazgatóság, a felszámoló bizottság és a felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
5. Az 1888-iki évtársulat felszámolásához 5 felszámoló bizottsági tag megválasztása.
6. Az igazgatóság kiegészítése, u. m. 5 kilépő, 1 lemondott igazgatósági tag helyének betöltése.
7. Esetleges indítványok.

Jegyzet. Az évi mérleg és számadások kinyomatva, a közgyűlés előtt 8 nappal, az egylet helyiségében — Kossuth-utczán, az „Első debreczeni takarékpénztár“ épületében, bent az udvarban — minden törzsbetevő által, a hivatalos órák alatt átvethetők.

Kivonat az alapszabályokból: 28. §. A közgyűlésen az egylet minden tagja, minden betét után egy szavazattal bír, de tiz szavazatnál több t senkisék gyakorolhat, a szavazat érvényességéhez a betéti könyvecske felmutatása szükséges.

Minden egyleti tag csak egy megbízást vállalhat magára, mely megbízást a közgyűlés előtt az elnöknek tartozik írásban átadni. — A megbízottnak szintén 10 szavazata lehet.

Kelt Debreczenben, az 1893. évi jan. hó 21-én tartott igazgatósági ülésből.

Simonffy Imre,

kir. tanácsos, egyl. elnök.

Vadon Sándor,

egyl. jegyző.

A „Debreczeni Ellenőr“
kiadóhivatala.

A „CSOKONAI“
NYOMDA és KIADÓ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

szíves figyelmébe ajánlja a modern nyomdászati követelményeknek megfelelően
berendezett

 könyvnyomdáját,

mely újabb a LEGDISZESEBB-BETŰKKEL szaporított s így
a legkényesebb igényeket is kielégítheti.

KÖNYVKÖTÉSZETE,

melyben a LEGKITUNÓBB GÉPEK vannak alkalmazva,
a fővárosi és külföldi nagyobb könyvkötészetek méltó versenytársa

Árai határozottak, olcsók.

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan teljesít.

A saját kiadásában megjelenő

„Debreczeni Ellenőr“ részére

hirdetéseket olcsón elvállal.

1893.
Dr. Popp cs. és kir. udvari fogorvos.
A dr. Popp-féle gyógyszerek által hozottak használatba: s lőnek kitűnőnek elismerve.
Legújabbban Bécsben a cs. kir. egyetemes korodban professzor Dr. Popp által hozottak használatba: s lőnek kitűnőnek elismerve.
A t. kir. u. az o. y. nak e.
Kap.
köz.
Baláz.
Csana.
B. Ge.
gyógy.
S z o.
Vadoj.
S. Lit.
s z a.
S i n y.
vács.
Belitz.
v á r.
tal, H.
O., gy.
gy. N.
lg. és.
Taaff.
kely.
Dents.
miude.
tánál.
Bogue.
Ké.

Legújabbon Bécsben a cs. kir. egyetemes korodában professzor Dr. Popp cs. és kir. udvari fogorvos. A dr. Popp-féle gyógyszernek által hozattak használatba: a lőnek kitűnőnek elismerve.

Dr. Popp J. G.

Bécsi cs. és kir. osztr. magy. és görög kir. udv. fogorvos.

Anatherin szájvizének

különös hatása.

Elismerve Janel Gyula gyakorló orvos tudor által. Rndeltetik a bécsi cs. kir. orvosi egyetemen OPOLTZER orvos-tudor, egyetemi főigazgató és csász. kir. udvari tanácsos, valamint Kletzinsky Brantz, Heller stb. orvosok által.

Ezen szájviz általában a fogak tisztántartására szolgál és fölvasztja vegyszeti tulajdonosságainál fogva a nyálkát a fogakon és azok között.

Különösen ajánlható annak használata ebéd után, mint hogy a fogak közt hátramaradt hús- és csész. kir. udvari tanácsos, valamint Kletzinsky Brantz, Heller stb. orvosok által.

Még azon esetekben is, hol már fogkőképzés létezik, igen nagy előnnyel használható, mert megkeményedését akadályozza. Ha a fognak csak legcsekélyebb része le van törve, úgy az egész fog rothadásba megy át és a többi egészséges fogakat is elrontja.

A fogaknak természetes szép színüket visszaadja, miután minden idegen részeket vegyszertelleg felémészt és eltávolít.

Igen hasznosnak bizonyul mesterséges fogak tisztántartásánál. Megőrzi azok eredeti színét és fényét, meggátolja a fogkő képződését és eltávolít minden kellemetlen bűzt.

Megszünteti nemcsak a fájdalmakat, melyek üres és romlott fogaktól erednek, hanem a baj elharapódzását is gátolja.

Jónak bizonyult továbbá az Anatherin-szájviz a fogíny rothadásánál; mint biztos enyhítő szer fájdalomknál, melyek üres fogaktól és kőszvénybajoktól erednek.

Ezen szájviz minden fogfájdalmat könnyen biztosan és minden utóbaj előidézése nélkül legrovidebb idő alatt enyhít.

Különösen nagyra becsülendő az Anatherin-szájviz a lehellet tisztántartásánál, valamint a már létező bűzös lehellet eltávolításánál, mihez a gyakori szájmosás elégséges.

Nem ajánlható eléggé elgyengült fogínyűli Ha az Anatherin szájviz csak négy hétig használtatik a rendelet szerint, a beteg fogíny sápadtsága elmúlik és az ismét rózsaszínűvé válik.

Ep oly hasznosnak bizonyult ezen szájviz ingadozó fogaknál, melyek bajban görvélyesek szoktak szenvedni, valamint akkor, ha előhalált kor folytán a fogíny fogyni kezd.

Biztos szer továbbá az Anatherin-szájviz könnyen vérző fogínyűli. Ennek oka foggyökerek gyengesége. Ily esetben kemény fogkefe szükséges, mert ez a fogínyt eleveríti, miáltal az új tevékenységre képesé tétetik.

Nagy palack 1 ft. 40, közép 1 ft. 1 kicsi 50 kr.

Növényi fogpára rövid használat után a fogakat vakító fehéreké teszi anélkül, hogy ártalmára volna. Ára dobozonként 68 kr.

Anatherin fogpactája üvegszelenczékben 70 krral, jónak bizonyult fogtisztító szer.

Illatos fogpactája. Rövid használat után vakító fehér fogak [természetes és műfogak] ápolására és a fogfájás megszüntetésére, darabja 35 kr.

Fog-ólama igen gyakorlati és a legbiztosabb szer a lyukas fogaknak önölmozására. Ára dobozonként 1 ft.

Popp orvosi növényiszappan

Kitűnő pipere szer a sömör, kúteg, a májfolt és szeplo ellen, a tészta üde arczbőr előmozdítása és fentartására, az atka, pörsenés, tisztalan arc-bőr, kelések ellen.

A t. cz. közönség felkértek világosan Popp csász. kir. udvari fogorvos-féle készítményeket kért, s csak az otyakat fogadni el, melyek saját védjegyemmel vannak ellátva.

Kapható Debreczenben: Rotschnek W. F. Mura közy K., Mihatovits I., Tamássy K., Örvényi Vecsey V. Balázs, Tóth Béla, Szilágyi F. M. gyógyszerészek, Csanak József, Szentirályi Tivadár, Weisz S. Schvarz B. Gerőbi Pülöp kereskedésében. Hadház Farkas gyógyszer., H. B. szöröny: Ray L. gyógyszer., Szoboszló: Szabados I. gyógyszer., Diószeg: Vadaj gy., Szathmár: dr. Lengyel M. gy., Borsiu S. Literati A. gy., N.-Kálló: Urszinyi K. gy., Tiszalök: Rab P. gy., Munkács: Tráler gy., Sinyér-Váralja: Gerber É. gy., Nánás: Kovács gy., Karczag: Báthory gy., Derecske: Bellizany gy., B-Ujfalú: Tamássy G. gy., Nagyvárad: Nyiri G. Racsok F. Ember I. gy., Janky Antal, Huzella A. uraknál. N. Károly Jelinek, Füleky O. gy., Nyiregyháza: Szopka A. Lederer O. gy., N.-Bánya: Hanzulovits gy., Somlyó: Ruszka Ig. és társa. Tokaj: Reiner D. gy., B-Ujváros: Taaffer, K., Madaras: Jung K. gy., Csáth: Székely A. gy., S.-A-Ujhely: Reichard testvérek és Deutch János Ruday A. gyógyszerészeknél, valamint minden nagyobb illatszertárban, gyógytárban, díngoisztánál és finomabb üzletben és Bécsben a készítőnél I. Boguergasse 2.

Kérjük határozottan dr. Popp gyártmányait és ne fogadjunk másokat.

T. cz.

Ezennel van szerencsénk becses tudomására hozni, hogy debreczeni főügynökségünket a

Közgazdasági bank részvény-társaságra

ruháztuk át, mely jogosítva van a fennálló utasítások értelmében tüz-, szállítvány- és üvegbiztosítási kötvényeket kiállítani, valamint gyár- és általány-, nemkülönbön életbiztosítási ajánlatokat szabályszerű elintézés végett átvenni.

Továbbá értesítjük, hogy a Közgazdasági bank részvény-társaság a

Magyar jég- és viszont-biztosító részvény-társaság

valamint az

Első osztrák általános baleset ellen biztosító-társaság

főügynökségét is átvette és ennélfogva azon helyzetben van, hogy jég- és baleset ellen való biztosítási ajánlatokat is átvehet.

Ezen intézkedés folytán debreczeni főügynökségünk képes lesz az összes feladományokat azonnal elintézhetni és mi mindenkor feladatuunknak fogjuk ismerni, miszerint feleink érdekeit minden irányban megóvjuk.

Teljes tisztelettel

A cs. kir. szab.

Az igazgató-tanácsos: HEGEDÜS SANDOR.

triesti általános biztosító-társaság magyarországi vezérügynöksége. Rott.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyárjegy, egy sas és MOLLA sokszorosított cége látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgöres, nyálk, gyomorégés székrekedésnél májbajok vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 ft.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerészeiben MOLLA A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett. 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLLA A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívélyes „Isten fizesse meg“-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel

Steinko P. J., lelkész Honnutschlag-ban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi ha mind egyik üveg MOLLA A. védjegyét tüntető fel és „A. MOLL“ feliratu ónozattal van zárva

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési-szer köszvény, csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismerteseb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára: 90 krajczár FŐ-SZÉTKÜLDÉS

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, BÉCS: I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta póstautánvét mellett teljesítetnek. A raktárakban tessék határozottan MOLLA A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik. Elismerés MOLLA A. gyógyszerész u hoz Bécs.

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszorúen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál.

Mély tisztelettel

HORNOF, lelkész Micholup-ban.

Raktár: DEBRECZENBEN, Tóth Béla Muraközy Károly gyógyszerész és Szent-Királyi Tivadár uraknál.

- Tavaszi gyógyítás
Nyári gyógyítás.
Őszi gyógyítás.
Téli gyógyítás.
Legjobb bedörzsölő-szer köszvény, csusz minden meghülési betegségek ellen.

Massage
gyógygimnastikai s orthopädiai
testegyenészeti
rendelés.

Dr. Sichermann Adolf
egyetemes orvostudor
lakik : Széchenyi-utca 1780. sz. alatt
rendel egész nap.
Orthopädia óra d. u. 4—5-ig.

Brassói és Gácsi posztók

Flanel-takarók, Lópokrócok,
Tricot, Permien és Doskin,
Mindennemű bélésneműek,
Férfi chiffon ingek
150, 190, 220, 260,
minőségekben,
gyapju alsó ingek,
nadrágok
nagy választékban

Szabó Lajos fiai

czégnél :
DEBRECZEN, Rózsá-tér.

ÁLARCZOS-BÁL
1893. Január hó 29-én Vasárnap este 8 órakor
a „KORONA“ szálloda dísztermében
nagy álarczos-bál

tartatik, melyre a n. é. közönséget van szerencsém tisztelettel meghívni.
Pont 12 órakor **Carneval herczeg**
bevonulása fényes udvarával
mulattató és kacagató jelenetek.
bohócok nagy számmal
pont két órakor **díjak kiosztása.**
A legszebb 3 maszk díjat kap. Bírálok a közönség közül választatnak
Közben hűsítő italok felszolgáltatása.
A nagy menet bevonulása előtt és után

TÁNCZVIGALOM
Az idei farsang legjobb és legkellemesebb mulatsága

Akár esik, akár nem az álarczos-bál meg fog tartani.
Jó magyar konyháról, tisztán kezelt borokról, valamint pontos kiszolgálásról
gondoskodom.
Belépti-díj minden személyre csak 1 forint.
Csekélység ahoz képest milyen pompásan lehet érte mulatni. Mindenki addig
tánczol, még csak elnem fárad. Pihenés után ismét kezdheti,
Tassék eljönni mert nem minden nap kínálkozik alkalom ily pompás
mulatságra Debreczenben.
Minden egyébbről gondoskodva lesz, számos látogatást kér
tisztelettel
Lovász Dániel.

A korcsolyázás a legegészségesebb
testedzés.

	HALIFAX	közönséges 1 pár frt 1.50 niklrozott 1 " " 3.50 széles aczéltalppal 1 " " 3.50 " " niklrozva 1 " " 5.—
	MERKUR	közönséges 1 pár frt 2.80 niklrozott 1 " " 3.50 " extra finom 1 " " 4.50
	JAKSON-HEINES	gyakorlott korcsolyázóknak, talpra csavaró, műkivitelekre leg- alkalmasabbak niklrozva 7 frt 50.
	PATENT	talp és sarokesavarral —.90 kr.

Sikerült alkalmi ajándék.
Legnagyobb választék és raktár

TÓTH GYULA
vasnagyereskedése Debreczen városháza sarhán